

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

PIHAA SUUNNITTELEMAAN

Pihaneuvonta puutarhamyymälän uutena tuotteena

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Tekniikan ala
Ympäristötekniikan koulutusohjelma
Miljösuunnittelu
Opinnäytetyö
Syksy 2012
Veera Valkama

Lahden ammattikorkeakoulu
Ympäristötekniikan koulutusohjelma

VALKAMA, VEERA:

Pihaa suunnittelemaan
Pihaneuvonta puutarhamyymälän
uutena tuotteena

Miljöösuunnittelun opinnäytetyö, 59 sivua, 1 liitesivu

Syksy 2012

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Järvenpään Kukkatalo Oy. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää toimiva pihaneuvontakonsepti pysyväksi osaksi yrityksen puutarhamyymälää. Vuonna 2011 kehitetyn Omapuutarhuri-palvelun tavoitteena oli luoda kestävä konsepti, jota tarjotaan puutarhamyymälän yhtenä tuotteena vuodesta toiseen. Muina tavoitteina oli myynnin edistäminen palvelun avulla sekä ”kevyemmän” pihasuunnittelun tarjoaminen asiakkaille.

Opinnäytetyön teoriaosuus on kerännyt yhteen pihasuunnittelussa huomioonotettavia asioita. Teoriaosuus on tehty kirjallisuustutkimuksena, jota on väritetty Omapuutarhuri-palvelusta esille nousseilla käytännön kokemuksilla.

Suunnittelijan täytyy tuntea pihojen historiaa, nykyhetken trendejä ja kantavia teemoja, jotta eri aikakausien ja tyylien vaihtelut otetaan huomioon rikkomatta pihan harmoniaa. Pihasuunnittelussa lähiympäristö, luonnonolosuhteet, rakennettu ympäristö sekä lait ja ohjeistukset luovat puitteet, joiden sisällä pihasuunnittelija voi toimia.

Avainsanat: pihaneuvonta, pihasuunnittelu, palvelu, piha, puutarha, Järvenpään Kukkatalo Oy

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	KATSAUS PIHOJEN HISTORIAAN SUOMESSA	3
2.1	Jälleenrakentamiskausi 1940–1950-luvuilla	6
2.2	Maalta kaupunkiin 1960-luvulla	9
2.3	Lähivuosisikymmenet 1980-luvulta 2000-luvulle	12
3	PIHAN OMISTAJAN HAASTEET NYKYPÄIVÄNÄ	14
3.1	Piha on vihreä olohuone	15
3.2	Muuttuvat elämäntilanteet	17
3.2.1	Pihan arvo kiinteistönvälityksessä	18
3.2.2	Pihan rakentamisen kustannukset	19
3.2.3	Piha tarvitsee hoitoa ja kunnostusta	20
4	KOLME LÄHTÖTILANNETTA PIHAN SUUNNITTELUUN	22
4.1	Kivimurskaa ja rakentamisen jälkiä	22
4.2	Pihan päivittäminen asukkaiden toiveiden mukaan	26
4.3	Vanhan puutarhan uusi kukoistus	27
5	PIHASUUNNITELMA VS. PIHANEUVONTA	29
5.1	Pihasuunnittelun yleisiä tavoitteita	30
5.2	Pihasuunnitelmalla hyvä lopputulos	31
5.3	Pihan suunnittelussa huomioitavat tekijät	32
5.3.1	Luonnonolosuhteet	33
5.3.2	Tontin lähiympäristö	36
5.3.3	Pihan toiminnot ja rakenteet	36
5.3.4	Ympäristöhäiriöt	37
5.3.5	Lait ja kaavoitus	38
6	CASE: OMAPUUTARHURI-PALVELU	41
6.1	Palvelun idea ja sisältö	41
6.2	Markkinointi	43
6.3	Toimintamalli	45
6.4	SWOT-analyysi	47
6.5	Asiakaspalautekysely	48
7	YHTEENVETO	51
7.1	Tulokset ja johtopäätökset	51

7.2	Pohdinta	53
	LÄHTEET	54
	LIITTEET	60

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö oli toimeksianto Järvenpään Kukkatalo Oy:ltä, jonka puutarhamyymälään kehitettiin yhdessä omistajien kanssa pihaneuvontapalvelu nimeltä Omapuutarhuri. Omapuutarhuri-palvelu oli hyvin suosittu pilottivuonaan 2011, ja toimintaa jatkettiin menestyksekkäästi myös kesällä 2012. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda laadukas ja kestävä pihaneuvontakonsepti osaksi Järvenpään Kukkatalon puutarhamyymälää. Opinnäytetyön tavoitteena oli jatkaa pihaneuvontapalvelun toteuttamista vuodesta toiseen ja luoda siitä pysyvä tuote puutarhamyymälään. Muina Omapuutarhuri-palvelun tavoitteina oli tarjota asiakkaille ”kevyempää” pihasuunnittelua ja samalla edistää puutarhamyymälän tuotteiden myyntiä. Haasteena alusta lähtien oli saada asiakkaat ymmärtämään, että Omapuutarhuri-palvelu ei laadi pihasuunnitelma-asiakirjoja, ainakaan vielä.

Tutkimusongelmana oli, että pihaneuvontapalveluita kysyttiin puutarhamyymälästä usein ja myymälässä jouduttiin suosittelemaan muita suunnittelijoita asiakkaille. Kysyntää siis oli, mutta Järvenpään Kukkatalo ei pystynyt tarjoamaan palvelua. Pihaneuvontakyselyt asiakkailta kuormittivat myyjiä ja jotkut asiakkaat tulivat jopa suunnittelemaan pihaa puutarhamyymälään ja hyödyntämään myyjien ammattitaitoa. Pihan suunnittelu vie aikaa ja vaatii keskittymistä. Joten sen sijaan, että myyjä joutuisi kauniisti kieltäytymään suunnittelemaan asiakkaan pihaa, voi hän suositella Omapuutarhuri-palvelua ja keskittyä myymälänhoitajan tehtäviin ja myyntityöhön.

Pihaneuvontakäyntejä tekevällä työntekijällä täytyy olla kokemusta pihasuunnittelusta, pihojen historiasta, tämän päivän trendeistä pihan kunnostamisessa ja ymmärtää pihasuunnittelua kokonaisuutena. Tämän opinnäytetyön kirjallisuustutkimus on kerännyt yhteen pihasuunnittelussa huomioonotettavia tekijöitä sekä yhteen nivonut Omapuutarhuri-palvelun onnistumiset ja kehittämiskohdat.

Amerikkalainen kaupunkisuunnittelija Kevin Lynch (1960, 2) kirjoitti kirjassaan *The Image of the City* lauseen: “*There is no final result, only a continuous succession of phases.*” (Suomennos kirjoittajan: Mikään ei ole koskaan valmista, on vain peräkkäisten vaiheiden jatkumista.) Lausetta voidaan soveltaa pihan suunnitte-

luun, sillä piha on jatkuvassa muutoksessa puiden kasvaessa, ihmisten vaihtuessa ja ympärillä olevan ympäristön muuttuessa.

Pihoilla on tärkeä kaupunkikuvallinen merkitys ja puutarhat ovatkin antaneet teeman monelle kaupunginosalle Suomessa. Pihat luovat asuinalueiden identiteettiä, joka muodostuu kasvillisuuden vanhetessa ja ihmisten kasvaessa. Kasvillisuudella on muitakin vaikutuksia elinympäristön viihtyisyyden ja kauneuden lisäksi. Vihreät pihat parantavat kaupungin ilmanlaatua ja vesitaloutta. Kasvillisuus viilentää kaupunki-ilmaa, vähentää tuulisuutta ja vaimentaa melua.

Parhaassa tapauksessa pihaa ja sen toimintoja suunnitellaan talon rakennusvaiheen kanssa samaan aikaan. Näin ollen voidaan varmistaa rakennuksen ja pihan välinen vuoropuhelu ja suunnitteluratkaisut ovat yhtenäisiä ja täydentävät toisiaan. Toinen tilanne on, kun ostetaan vanha talo, jonka piha pitäisi päivittää vastaamaan nykypäivän vaatimuksia. Suunnittelulla pyritään sovittamaan piha talon tyyliin, materiaaleihin ja väreihin.

2 KATSAUS PIHOJEN HISTORIAAN SUOMESSA

Perinteisesti suomalainen piha on ollut maalaistalon hyötypiha, joka on ollut rakennusten, aitojen ja polkujen rajaama väljä alue. Avonaiset nurmialueet ovat hallinneet pihaa, ja puita on ollut tontin reunoilla. Piha on muodostunut talon ympärille käytännön syistä ja toiminnot on järjestetty sen mukaisesti. (Nuotio 2009,64.)

Pappiloilla on ollut keskeinen asema puutarhaviljelyn edistäjinä aina 1700-luvulta saakka, jolloin papisto sai opetusta myös puutarhanhoidon alkeista Turun akateмиassa. Pappilan puutarhojen myötä tiedot puutarhakasvien viljelystä siirtyivät esimerkkien kautta pitäjien talonpojille. (Lounatvuori & Putkonen 2001, 64.)

1700-luvun puolivälin jälkeen käynnistetyn Isojaon ja myöhemmin Isojakoa täydentävän Uusjaon edistyessä ahtaasti rakennetut kylät alkoivat hävitä 1800-luvun kuluessa. Niiden tilalle syntyi haja-asutusta, jonka seurauksena suuret tonttimaat yleistyivät. Näin ollen kasvimaat voitiin liittää paremmin talojen yhteyteen ja pihamaille voitiin istuttaa puita. Puutarhanviljelyyn suhtauduttiin alkuaikoina joidenkin talonpoikien keskuudessa ennakkoluuloisesti, pitäen sitä tarpeettomana ylellisyytenä. Myöhemmin väestö huomasi hyötykasviviljelyn edut. (Halme 2005, 100.)

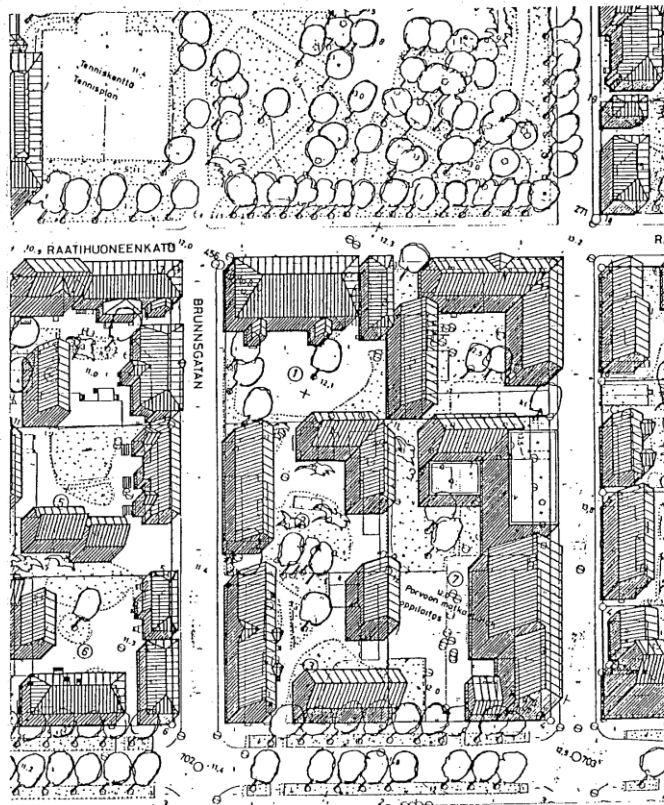
Julkisten rakennusten, hautausmaiden, rautatieasemien ja koulutalojen ympärillä on käytetty istutuksia ja puukujanteita jo 1800-luvun puolivälin jälkeen. Näistä julkisista pihosta on sittemmin otettu mallia yksityispihoille. 1800-luvun loppupuolella olivat torpissa yleistyneet kasvimaat, humalatarhat ja pienet tupakkaviljelmät. (Halme 2005, 102.)

1900-luvulla kotipuutarhat yleistyivät yksityispihoilla ja vaikutteita otettiin lähi-seutujen kartanopuutarhoista, kuten kuviossa 1 olevasta Malmgårdin kartanopuutarhasta. Varakas kartanonomistaja pystyi seuraamaan aikakauden puutarhataidetta maailmalta ja toteuttamaan ne Suomen olosuhteissa pärjävillä lajeilla sekä talveksi sisätiloihin nostettavilla eksoottisilla kasveilla. Pihoja alettiin muokata suunnitelmallisemmin hyötykasveille ja koristekasveille. Puutarha-alan julkaisuita saatiin vinkkejä käytännön toteutukseen. (Nuotio 2009, 64.)

KUVIO 1. Malmgårdin toukokuinen kartanopuisto Pernajassa

1800-luvulla kaupungeissa rakentaminen pakotettiin yhtenäisempään ja tiukasti säädeltyyn malliin kaavoituksen avulla. Asemakaavoituksen taipumattomuuden tärkeimpänä vaikuttajana oli paloturvallisuus, jonka vuoksi rakennukset tuli sijoittaa mahdollisimman kauas toisistaan. Talot rakennettiin kiinni katulinjaan, jonka vuoksi talot muodostivat kortteleiden keskelle jäävän piha-alueen, johon sijoitettiin piharakennuksia. Kuviossa 2 on esitetty otos Porvoon keskustan ruutukaavasta, josta selkeästi näkee sisäpihojen muodostumisen. Pienet pihat oli selkeästi rajattu korkeilla lauta-aidoilla. Sisäänkäynti rakennuksiin oli sisäpihan kautta, jonne kuljettiin massiivisesta portista. Pihoilla käytettiin runsaasti kasvillisuutta ja pidettiin kotieläimiä. (Lounatvuori & Putkonen 2001, 76–80.)

KUVIO 2. Porvoon keskustan kortteleiden muodostuminen Carl Ludvig Engelin vuoden 1832 ruutukaavan mukaisesti (Porvoon kaupunki.)

1900-luvun alussa kaupunkikeskustoissa rakennukset reunustivat katuja aiemmin laadittujen ruutuasemakaavojen mukaisesti. Esikaupunkien huvila-alueilla suositettiin väljää rakentamistapaa ja rakennukset sijoituivat maastonmuotojen mukaan. Tontit oli aidattu pensasaidoin tai säleiköin ja kasvillisuutena käytettiin muun muassa ruusuja ja pihasyreenejä. Pihoissa käytettiin näyttäviä perennoja kuten päivänliljoja, kurjenmiekköjä, unikkoja, pioneja ja jaloritarinkannuksia. (Nuotio 2009, 68.)

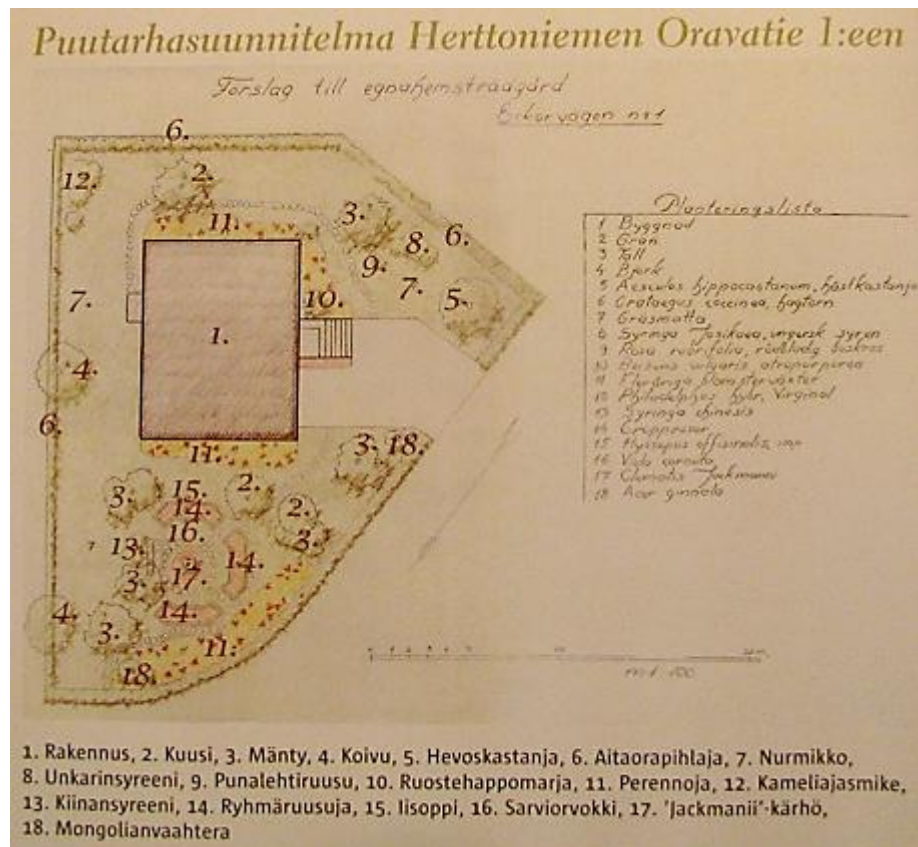
2.1 Jälleenrakentamiskausi 1940–1950-luvuilla

Toisen maailmansodan jälkeen Suomi oli vielä tyypillinen maatalousyhteiskunta. Vuonna 1950 ammatissa toimivasta väestöstä 46 prosenttia sai toimeentulonsa maataloudesta ja kolmannes väestöstä asui kaupungeissa (Tilastokeskus 2007).

Sotien jälkeen elinkeinorakenne muuttui nopeasti ja maaseudun asuinrakentaminen läheni muuta asutusta. Sotien aikainen hyötykasvien viljely jatkui vielä pitkälle 1950-luvulle asti. Kun elintarviketilanne parani, eikä oma tuotanto enää ollut niin tärkeää kuin ennen, suuntaus kotipuutarhoissa muuttui. Perunamaat ja vihanneksenpenkit tasoitettiin ja kotipuutarhoista pyrittiin tekemään mahdollisimman helpohoitaisia koristepuutarhoja (Nummi 1997, 115).

Jälleenrakennuskaudella 1940–1950-luvuilla rakennettiin noin kolmannes maamme omakotitaloista (Nuotio 2009, 68). Usein alueella käytettiin samaa mallia joka rakennettiin tyyppitalopiirustusten avulla. Tyyppitalot olivat valtion ja kaupunkien suunnittelemaa helposti rakennettavia pientaloja. Kansan tuntemina nämä tyyppitalot ovat rintamamiestaloja. Rintamamiestalot yleistyivät aikakautenaan nopeasti ja ne toimivat kahdenkymmenen vuoden ajan maaseutujen ja esikaupunkien käytetympänä uudisrakennustyyppinä (Taskinen 2006, 11).

Puutarha-arkkitehti Elisabeth Koch (1891–1982) oli yksi vahvimista vaikuttajista rintamiestalojen puutarhasuunnittelussa. Hän työskenteli 1920-luvulla puutarhakonsulenttina Martta-liitossa sekä Helsingin kaupungin puutarhaneuvojana ja suunnittelijana vuosina 1925–1955. Työssään rakennusvirastossa Koch laati lukuisia tontikohtaisia suunnitelmia tyyppitaloalueille ja esitteli suunnittelun pohjaksi mallipihakäsitteen. Koch on kirjoittanut useita kirjoja ja oppaita puutarhojen suunnittelusta ja erilaisista pihamalleista. Hänen teoksiaan ovat *Hemträdgården* (1919, 1024, 1931, 1945), *Kotipuutarhan perustamis- ja hoito-ohjeita* (1929), *Oma puutarha* (1942), *Oma puutarhani* (1953, 1959), *Min trädgård*, (1954) ja *Suomen siirtolapuutarhaliike* (1945). (Kummala 2004; Ilola & Virtanen 2006; Malve-Tamminen 2008, 25.)

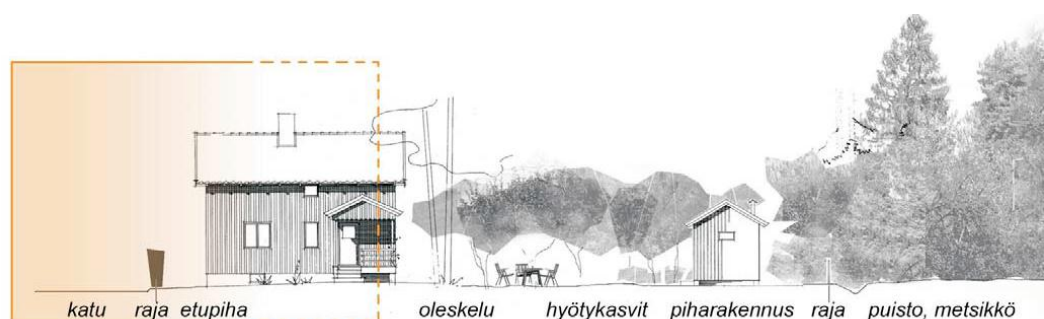
KUVIO 3. Elisabeth Kochin puutarhasuunnitelma Herttoniemen Oravatie 1:een (Kotipuutarha 2008)

Elisabeth Kochille pientaloalueiden kotipuutarha edusti täysin uutta puutarhatyyppiä, johon aiemmat puutarhasuunnittelun periaatteet eivät enää soveltuneet (Kummala 2004).

Pihasuunnittelun lähtökohtana oli tarkoituksenmukaisuus ja käytännöllisyys, joka otti huomioon ihmisten arkisen elinympäristön vaatimukset. Rakennus ja piha olivat tiiviisti yhteydessä toisiinsa, ja puutarhan avulla rakennus pyrittiin liittämään osaksi ympäröivää maisemaa.

Elisabeth Koch jäsensi puutarhan kolmeen osaan: kasvimaahan, kesäolohuoneeseen ja etupuutarhaan. Etupuutarhat loivat ”hy-myilevän puutarhakaupungin, kuten Koch kuvaa suunnittelemiin omakotitaloalueita Helsingissä. (Malve-Tamminen 2008, 23.)

Kaupungeissa rintamamiestalot sijoitettiin tontin tienpuoleiseen reunaan, jotta talon sisäpihalle jäi tilaa oleskelupihalle ja hyötypuutarhalle, johon sijoitettiin mm. hedelmäpuita, marjapensaita ja vihannesmaa. Tontti jaettiin toiminnallisiin osa-alueisiin Kochin uusien suunnitteluperiaatteiden mukaan. Kuviossa 4 on havainnollistettu pihan jäsentelyä. Tontin kadunpuoleisessa osassa oli 4 - 6 metriä leveä etupuutarha, johon istutettiin pensasaita ja puita. Lisäksi tontti rajattiin selkeästi naapureista joko puuaidalla tai pensasaidalla kuten siperianhernepensaalla tai orapihlajalla. (Kummala 2004; Nuotio 2009, 69.) Nykyisin rintamamiestalot ympäristöineen edustavat kaupungeissa kaikkein vehreintä osaa.

KUVIO 4. Tyypillinen rintamamiestalo- ja pihan poikkileikkaus (RTS toimikunta TK 236 2007.)

2.2 Maalta kaupunkiin 1960-luvulla

Jälleenrakentamiskauden puutalorakentaminen kääntyi 1960-luvulla betonielementtirakentamiseen kaupungeissa. Mallina 1960-luvun lähiörakentamisessa toimivat 1950-luvulla rakennetut korkeatasoisesti toteutetut puutarhakaupunginosat, kuten kuviossa 5 esitetty Espoon Tapiola tai Helsingissä olevat Ruskeasuo, Herttoniemi ja Haaga (Lounatvuori & Putkonen 2001, 88). Puutarhakaupunginosissa pihat pyrittiin muodostamaan siten, että rakennuksen lähiympäristö liukui huomaamattomasti puistoon tai muuhun julkiseen alueeseen ja siitä edelleen luonnonmaastoon ilman selkeitä rajauksia. (Nuotio 2009, 69.)

KUVIO 5. Tapiolan keskusta, Espoo (Lehtikuva/MFA)

Muuttoa kaupunkeihin vauhditti entisestään suurten ikäluokkien tulo työmarkkinoille 1960- ja 1970-luvuilla. Uusien asuntojen tarve oli kova. Hyvänä esimerkkinä tehokkaasta betonielementtirakentamisesta toimii Helsingin Pihlajamäki, (kuvio 6), joka on rakennettu 1960-luvulla. Kerrostalopihat on pyritty yhdistämään osaksi luontoa ja ympäröivää metsää.

Pihlajamäki tosin edustaa äärimmäisyyttä lähiörakentamisemme historiassa, sillä toteutus tehtiin hyvin kunnianhimoisesti. Korkeimmille kohdille sijoitettiin monumentaalisesti tornitalot ja matalimmille rinteille rakennettiin nelikerroksiset lamellitalot seuraten maastonmuotoja satoja metrejä pitkinä nauhoina. (Lounatvuori & Putkonen 2001, 89.)

KUVIO 6. Pihlajamäen asuinalue, Helsinki, 1965 (SRM)

Aikansa moderneista asuinalueista päädyttiin kuitenkin lähiörakentamisessa teräs-betonielementtirakentamisen buumiin, joka on tahrannut arkkitehti- ja insinöörikunnan mainetta 1970-luvulta lähtien (Lounatvuori & Putkonen 2001, 89).

1960-luvulla pientalojen piharakentamisessa alkoi aivan uudenlainen aika, sillä ihmisten elintaso oli kohonnut ja vapaa-aikaa oli enemmän kuin aikaisemmin. Talojen pihoilla tämä näkyi pihantoimintojen lisääntymisenä ja pihan kalustamisena. Uusi piharakennus, autotalli, löysi oman paikkansa talojen pihoilta, ja se onkin vakiintunut pihaa jäsentäväksi rakennukseksi. Pihasta haluttiin tehdä helpohoitoinen ja samalla viihtyisä istutuksilla ja koristekasveilla. (Nuotio 2009, 69.)

1960- ja -70-luvuilla aikakauden omakotitalot olivat yleensä matalia puu- tai tiilitaloja, esimerkkinä kuvio 7. Tontit oli rakennettu tiiviisti ja tehokkaasti ja asuinalueet sijoittuivat kaupunkikeskustojen läheisyyteen. Rakennus sijoitettiin pihan keskelle, jolloin selkeää pihatilaa ei muodostunut. Rakennuksen sijoittaminen tontin keskiosaan johti isohkoihin pysäköintialueisiin ja -katoksiin pihalla. Pihaa järjesteltiin toimintojen kautta ja usein lopputulos oli sokkelomainen, mutta kuitenkin selkeästi rajattu. Hyötykasvien käyttö yleistyi uudelleen, ja kasvillisuudesta haluttiin selkeä kokonaisuus pensasistutusten nauhamaisilla ryhmillä ja suurikokoisilla perennoilla. Istutusten ihanteena oli helppohoitaisuus ja puistomaisuus, jota luotiin avonaisella nurmialueella. (RTS toimikunta TK 236 2007.)

KUVIO 7. 60-luvun pientalo, Päiväkumpu, Vantaa

2.3 Lähivuosisikymmenet 1980-luvulta 2000-luvulle

Valtaosa Suomen nykyisistä pientaloista onkin rakennettu 1980-luvulla, mikäli vertaillaan eri vuosikymmenien rakennusmääriä. Suuri osa niistä on talotehtaiden valmistaloja. (Saarikangas 2008.)

Tonttien koko oli 1980-luvulla supistunut esikaupunkialueillakin jo reilusti, ja tonttipulan myötä yhä useampia vanhoja tontteja pilkottiin pienemmiksi eli suoritettiin lohkomista. Rakentamista ohjeistettiin tarkemmin asemakaavojen ja rakennustapaohjeiden perusteella, joissa määriteltiin esimerkiksi rakennuksen pintamateriaaleja ja väritystä. (Nuotio 2009, 70.)

Betonikivien käyttö yleistyi pihan pintamateriaalina ja pihakiveykseen tehtiin kuviointia eriväristen kivien avulla. Pihatilaa oli vähän, joten nurmikko saatettiin korvata maanpeitekasveille, pienillä havuilla ja betonikiveyksellä. Talon välittömään läheisyyteen rakennettiin tilava puuterassi tai laatoitus, jossa puutarhakalusteet olivat aikansa tyyliin muovisia. Kasvillisuusvalikoima laajeni tähän aikaan huomattavasti ja alettiin suosia myös ulkomaisia taimia ja haluttiin kokeilla erikoisuuksia. Vapaasti kasvavat pensasaidanteet rajasivat tonttia ja pienellä pihalla suojaistutuksissa käytettiin useita eri kasvilajeja samassa ryhmässä. (Nuotio 2009, 70.) Tänäkin päivänä 80-luvun pihan voi tunnistaa tietyistä kasveista, joita suositettiin erityisen paljon. Näitä kasveja ovat terijoensalava sekä tuuheakasvuinen vuorimänty.

Monet puutarhoissa käytetyistä hyöty- ja koristekasveista on tuotu aikanaan ulkomailta, sillä Suomen karussa ja kylmässä luonnossa ei ole ollut yhtä näyttäviä lajeja kuin rajojen takana. Ihmisen muokkaamat ekosysteemit, kuten puutarhat ja viheralueet, ovat otollisia alueita vieraslajien saapumiselle ja leviämiseksi (Kansallinen vieraslajistrategia 2012). Näitä vierasperäisiä kasvilajeja on tuotu Suomeen hyöty- ja koristekasvitarkoituksiin jo 1800-luvulta saakka ja tuodaan edelleen (Halme 2005, 18).

1990-luvulla talotehtaiden valmistalomallien valikoima laajeni ja omakotitalojen tyyli muuttui romanttisemmaksi. Taloja rakennettiin entistä kauemmaksi kaupunkikeskustasta, sillä vapaata tonttimaata ei ollut lähempänä. Vanhoja asuinalueita

täydennysrakennettiin ja vanhoja tontteja pilkottiin pienemmiksi. Pihasuunniteluun ja -rakentamiseen kiinnitettiin entistä enemmän huomioita. Pihaa jäsenneltiin edelleen toimintojen kautta ja 1920-luvulla syntynyt idea pihan jaottelusta erilaisiin huoneisiin tuli uudelleen muotiin. Ulkomailta haettiin vaikutteita pihan suunnitteluun ja patsaiden ja vesialtaiden käyttö yleisty. (Nuotio 2009, 70.)

Pihan kasvillisuus oli runsasta ja monilajisia perennapenkkejä suunniteltiin kukkimaan keväästä syksyyn. Puutarhasuunnittelu perustui pyöreisiin pehmeisiin muotoihin ja nurmikkoalueita tehtiin siirtonurmikosta. Massaistutusten sijaan pihalle sommiteltiin pienempiä istutusryhmiä ja suurten puiden käyttö pihossa väheni tilan puutteen vuoksi. Istutusten juurella yleistyi eriväristen kivi- tai hakekatteiden käyttö. Terassi rakennettiin hyvin tilavaksi ja oleskelualueella saattoi olla suojaisa katos, pergola tai kesäkeittiö. Terassista oli tullut osa asuinhuoneistoa. Kesäkukkien ja erityisesti yrttien viljely ruukuissa yleistyi ja pihan valaistukseen kiinnitettiin huomiota. (Tahvonen & Silvennoinen 2012.)

2000-luvulla piharakentamisessa on kiinnitetty hyvin paljon huomiota pihan helpohoitaisuuteen. Pihaille haettiin omaa teemaa, jonka avulla valittiin kasveja ja pihan elementtejä. Yksilöllisyys ja yksityisyys pihassa korostuivat ja pihan ehottaminen todettiin trendikkääksi. Minimalismia eli tietynlaista niukkuutta haettiin valkoisilla väreillä kukkivissa kukissa, isolehtisillä perennoilla sekä tyylikkäällä pintamateriaaleilla. Tyyli suunnat retro, romantiikka ja nostalgia ovat toimineet suosittuina trendeinä (Plantagen 2012). Istutusryhmät rajattiin selkeästi ja muurikivestä tehtyjä istutusaltaita suosittiin. Rinnetontteja jaettiin muureilla tasoihin, jotta pihan pinta-ala pystyttiin hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti. Muurirakenteita käytettiin lisäksi aitoina. Luonnonkasvillisuuden ja perinneperennojen arvostus lisääntyi 2000-luvulla merkittävästi. Betonikivillä jäljiteltiin luonnonkiviä ja teollisesti vanhannäköiseksi tehtyjen kiveyksien käyttö lisääntyi. Ikivihreitä tuijista on tullut 2000-luvun brändi ja kapeaankin tilaan mahtuvien tuija-aitojen suosio jatkuu myös 2010-luvulla.

3 PIHAN OMISTAJAN HAASTEET NYKYPÄIVÄNÄ

Kaikki ihmisen toiminta tapahtuu jossakin ympäristössä. Toiminnallaan ihminen muokkaa ympäristöään. Hyvä ympäristö tukee ihmisen toiminnan tavoitteita, huono ympäristö voi puolestaan osoittautua hyvän elämän esteeksi. (Tapaninen, Kauppinen & Kivinen 2002, 90.)

Olemme jatkuvassa vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. ”Tutkimusten (Hakaste & Manninen 2005) mukaan piha ja lähiympäristö ovat yksi tärkeimmistä asunnon valintakriteereistä heti itse asunnon tilaratkaisujen jälkeen (Uusitalo 2007).” Hyvin monet erilaiset tekijät vaikuttavat uusien asuntojen valintaan. Tärkeimpiä tekijöitä ovat asunnon pohjaratkaisun ja huonejaon sopivuus sekä asuinalueen ”tunnelma.” (Hakaste & Manninen 2005, 52.)

Pihan omistajien haasteet vaihtelevat merkittävästi. Haasteet liittyvät pihan ylläpitoon, pihan turvallisuuteen ja pihan toimintoihin. Myös käytettävissä oleva aika ja raha pihan kunnostamiseen vaikuttavat suoraan pihan hoitotasoon ja sitä kautta pihan viihtyvyyteen ja laatuun. Puutarhatyöt sekä yrttien ja hyötykasvien kasvataminen koetaan trendikkääksi, mikä asettaa myös paineita pihan ulkonäölle ja hyötykäytölle. Nykypäivänä yhtenä haasteena on myös ajattelutapa, ettei asunnossa vietetä loppuelämää. Kannattaako pihaan edes panostaa, jos asunnossa asutaan vain muutamia vuosia?

Tässä luvussa on tarkasteltu kolmea erilaista hiljattain tehtyä tutkimusta: Plantagenin Puutarhabarometria 2012, Huoneistomarkkinointi Oy:n 2012 toteuttamaa tutkimusta pihan vaikutuksesta kiinteistön myyntihintaan sekä Suomelan 2008 teettämää omakotitalotutkimusta. Näistä tutkimuksista sekä omakohtaisista kokemuksistani Omapuutarhuri-palvelun osalta on kerätty esimerkkejä siitä, miten nykypäivän ihmiset kokevat puutarhan ja piha-alueen, mitä kriteerejä se asettaa pihalle ja mitkä ovat tämänhetkisiä trendejä pihossa.

Omapuutarhuri pihakäyntien omakohtaisena kokemuksena esille nousi selkeästi kolme erilaista lähtötilannetta pihan kunnostustarpeesta, jotka esitellään tässä luvussa.

3.1 Piha on vihreä olohuone

Piha koetaan nykypäivänä ennen kaikkea huoneiston jatkeena, uutena vihreänä olohuoneena, jossa on mukava istuskella, rentoutua ja viettää aikaa. Pihassa ja puutarhassa se näkyy myös entistä enemmän pihan kiinteiden rakennelmien arvostamisella. Tällaisia kiinteitä rakennelmia ovat esimerkiksi terassi, terassin katos, grilli, pihakivetyt ja uudet ulkokalusteet. (Plantagen 2012, 10.)

HUI Researchin helmikuussa 2012 toteuttamassa kyselytutkimuksessa oli mukana satunnaisesti valittuja vastaajia Suomesta, Ruotsista ja Norjasta. Plantagenin Puutarhabarometrin vastauksiin on vaikuttanut 1065 henkilöä, joista suomalaisia vastaajia oli 349.

Järvenpään Kukkatalon Omapuutarhuri-palvelun kehittäjänä ja käytännön toteuttajana voin allekirjoittaa Plantagenin puutarhabarometrin tulokset. Huomasin, että asiakkaiden unelmat ja arvostuksen kohteet olivat hyvin samanlaisia puutarhabarometrin kanssa, kun kartoitin asiakkaiden toiveita pihojen suhteen.

Lähes aina Omapuutarhuri-käynneillä asiakas nosti tärkeäksi asiaksi pihan helppohoitoisuuden. Kukapa ei haluaisi helppohoitoista pihaa? Mielestäni käsite *helppohoitoinen piha* on kokenut uudella vuosituhanella inflaation, sitä on tullut korulause, joka ei tarkoita yhtään mitään. Plantagenin puutarhabarometrissakin helppohoitoisuus oli listan toisella sijalla, kun kysyttiin, mikä on tärkeintä puutarhassasi, parvekkeellasi tai terassillasi. Suosittelinkin asiakkaille ajattelutapaa pihan hoitoluokista, niin että reuna-alueet vaativat vähemmän hoitoa ja näin jää enemmän aikaa panostaa oleskelutiloihin ja pihan paraatipaikkoihin, kuten sisäänkäyntiin. Helppohoitoisuutta lisätään myös pihan suunnitelmallisuudella ja toimintojen ja kasvillisuusryhmien sijoittelulla. Piha on kuitenkin koko ajan muutoksessa oleva projekti, eikä kaiken tarvitse olla heti valmista.

Plantagenin puutarhabarometrissa on nostettu esille kolme puutarhan trendiä, jotka perustuvat kuluttajatutkimuksen tuloksiin sekä kahdeksan puutarhasiantuntijan syvähaastatteluun. Trendit ovat *Ulkona yhtäläillä kuin sisällä*, *Pikapuutarha* ja *Puutarhasta lautaselle*.

Trendi *Pikapuutarha* on yhä kasvavampi ilmiö nyky-yhteiskunnassa: ”kaikki mulle heti valmiina”. Se myös kuvastaa yhteiskunnan hektisyyttä ja toisaalta myös taloudellisesti hyvää tilannetta, kasvien viljelytekniikoiden kehitystä ja globalisaation vaikutusta tuotteiden saatavuuteen. Kaikki on mahdollista.

Pikapuutarha-trendissä kaikilla on mahdollisuus kauniiseen puutarhaan, vaikka ei olisi puutarhanhoitotaitoja. Puutarhasta halutaan nopeasti näyttävä, mikä lisää kiinnostusta suuri kokoisiin taimiin, jotka ovat myös kalliimpia. Positiivinen ilmiö tämä on puutarhaliikkeille sekä suunnittelijoille, sillä kysyntä ammattitaidosta kasvaa ja nopeista ratkaisuista halutaan maksaa. (Plantagen 2012.) Järvenpään Kukkatalon Omapuutarhuri-palvelu on vastaus juuri tällaisille pikapuutarha trendin lumoissa oleville. Osittain vastakohtana pikapuutarhalle toimii puutarhabarometrin trendi *Puutarhasta lautaselle*, joka edustaa suosiotaan hiljalleen kasvattavaa *slow gardening* -ajatusmaailmaa sekä omaviljelyn arvostusta. (Plantagen 2012.)

Hitaassa puutarhanhoidossa olennaisinta on filosofinen ja rentouttava lähestymistapa puutarhanhoitoon. Puutarhanhoidon tulisi tuottaa tekijälleen nautintoa stressin sijaan. Tärkeintä ei ole kasvien paljous tai koko, vaan pääasia on yhteys kasveihin ja luontoon. *Slow Gardening – movement* on yhdysvaltalaisen hortonomi Felder Rushingin jo 80-luvulla kehittämä puutarhaliike. Rushing on julkaissut aiheesta kirjan vuonna 2011. (Rushing 2012.)

Vuonna 2005 suomalaisista kuluttajista 43 % piti lähiruokaa vähintään melko tärkeänä ostoperusteena ja vuonna 2011 näin ajatteli jo 59 % (Kurumäki & Rönni 2012, 11). Lähiruuan kasvanut arvostus on varmasti myös yksi syy omaviljelyn suosioon. Erityisesti Puutarhabarometrin *Puutarhasta lautaselle* -trendin omaviljely koskee mausteita, hedelmiä, marjoja ja vihanneksia. Vihannesten siemenet myyvät jopa paremmin kuin kukkien siemenet (Plantagen 2012).

Puutarhanhoidosta ja omavaraisuuden tavoittelemisesta on siis tullut trendikästä ja näyttävää puutarha luo statusta. Puutarhanhoito on avautunut kaikille, eikä se ole ainoastaan kukkahattutätien ja viherpeukaloiden juttu. Jos puutarhamessuilla katsoo Suomen Chilyhdistys ry:n esittely- ja myyntikojuja, niin tiskin takana seisovat karskit partaiset nuoret miehet, näin kärjistetysti sanoen.

Puutarhan hoitoon panostetaan yhtäläillä kuin kodin sisustamiseenkin. Yhä useammat haluavat puutarhan pinta-alan paremmin hyödyksi oleskelutilana. Kasvillisuus on siirtynyt pienissä pihossa ruukkuihin, sillä entistä suurempi terassi vie kasveilta kasvualustatilaa. Ja toisaalta ruukkuja voi helposti siirtää paikasta toiseen ja sisustaa terassille kerrasta toiseen uuden ilmeen.

3.2 Muuttuvat elämäntilanteet

”Kun asunnossa ajatellaan asuttavan keskimäärin vain noin 15 vuotta, on tietysti järkevää laskelmoida, miten helposti ja millä hinnalla siitä pääsisi aikanaan eroon”, Taloustutkimuksen tutkimuspäällikkö Jorma Puttonen pohtii (Talli 2004).

Kiinteistön jälleenmyyntiarvoon voidaan vaikuttaa investoimalla asunnon remontoimiseen ja pihan kunnostamiseen. Tämän päivän hektinen elämä sekä tietojen ja taitojen puute puutarhahoidosta on oletettavasti vaikuttanut pihojen tähänhetkiseen tilaan. Yhä useammin näkee täysin hoitamattomia pihvoja, joissa eivät edes puut tuo vehreyttä, sillä ne eivät mahdu 30 neliön pihamaalle. Jos nykypäivän ajatusmaailma tosiaan on, että ostetaan asunto ja suunnitellaan samalla jo sen myyntiä, niin kuka haluaa keskittyä pihaan? Puita ei kuitenkaan voi ottaa mukaan seuraavaan asuntoon kuten sohvaa tai kirjahyllyä.

Rakentaminen 2004 -tutkimus osoittaa, että asuntokaupoissa ja rakentamispäätöksissä yhtenä tärkeänä kriteerinä pidetään uuden kodin oletettua jälleenmyyntiarvoa, sillä asuntoja hankitaan entistä harvemmin loppuelämäksi. Asunnon ostopäätöksen vaikuttaa myös suuresti asuinpaikan sijainti, hyvät kulkuyhteydet, läheltä löytyvät palvelut sekä rakentamisen hyvä laatu. (Talli 2004.)

On toki kärjistettyä sanoa, että kaikki asuisivat uudessa asunnossa vain hetken, eivätkä sen vuoksi panostaisi pihaan. Piha koetaan nykypäivänä ennen kaikkea huoneiston jatkeena, jossa vietetään aikaa sään sallimissa rajoissa. Erityisesti pihaan kannattaisikin panostaa, jos ajattelee myyvänsä asunnon muutaman vuoden

sisään. Seuraavaksi esittelemäni tutkimus kertoo, miten piha vaikuttaa kiinteistön arvoon.

3.2.1 Pihan arvo kiinteistönvälityksessä

Huoneistomarkkinointi Oy:n keväällä 2012 toteuttamasta tutkimuksesta selviää, että kiinteistövälittäjät uskovat hyvin hoidetun pihan nostavan kiinteistön arvoa 3 - 8 prosenttia ja lyhentävän asunnon myyntiaikaa merkittävästi (Huom! 2012).

Kyselyyn on vastannut 224 välittäjää, ja 81 prosenttia on sitä mieltä, että ympäröivä piha vaikuttaa talon ostopäätökseen paljon tai erittäin paljon. Lähes jokaisen vastaajan (97 %) mielestä hoidettu ja hyvin rakennettu piha lyhentää kiinteistön myyntiaikaa ja nostaa sen arvoa. Vastaajista 86 prosenttia uskoo hoidetun pihan nostavan kiinteistön arvoa vähintään 3 prosenttia ja lähes joka viides vastaaja uskoo kiinteistön arvon nousevan 9–12 prosenttia. (Huom! 2012.)

Pihan yleinen epäsiisteys voi vaikuttaa tutkimuksen mukaan kiinteistön myyntihinnan laskuun ja myyntiajan pidentymiseen. Epäsiisteysten lisäksi myyntihintaan ja -aikaan vaikuttavat negatiivisesti oleskelualueen huono kunto, leikkaamaton nurmikko ja pensaat, asfaltin huono kunto sekä pihan epätasaisuus. Rikkinäiset laatoitukset ja laudoitukset voivat vaikeuttavat myyntiä. (Huom! 2012.)

Pihan arvoa rahassa on kuitenkin vaikea arvioida muutoin kuin kiinteistön myyntin yhteydessä, sillä piha voi vaikuttaa kiinteistön myyntihintaan joko positiivisella tai negatiivisella tavalla. Toki heti ensisilmäyksellä pihasta näkee, onko siihen käytetty resursseja paljon vai vähän. Toisilla on pihalla runsaasti kasvillisuutta ja rakennelmia, jotka viestivät, että pihaan on haluttu panostaa. Toiset eivät taas tee pihalleen mitään tai yksinkertaisesti omat taidot ja ideat eivät riitä pihan kunnostamiseen. Huoneistomarkkinoinnin tutkimuksesta selviää myös, että pihaa kannattaa stailata eli siistiä ja sisustaa ennen asuntonäyttöä. Kiinteistönvälittäjät voivat tarjota tällaisia palveluita asunnon myyjälle. Aidan maalaus voi tuoda pihaan heti huolitellun ja siistin ilmeen.

3.2.2 Pihan rakentamisen kustannukset

Kolmen eri lähteen mukaan pihan hinta voidaan arvioida olevan joko muutama prosentti omakotitalohankkeen kustannuksista (Mäki, Penttilä & Koskenvesa 2000, 6) tai noin 3 - 6 % talon rakentamisen kustannuksista (Anttiroiko, Forsblom & Heiskanen 2006, 61) tai 8 - 12 % kiinteistön arvosta (Pihasuunnittelun ja rakentamisen opas 2012, 12). Viherympäristöliitto ry:n, Viheraluerakentajat ry:n ja Viheraluesuunnittelijat ry:n *Pihasuunnittelun ja rakentamisen oppaan* 8 - 12 %:n arvio on tuorein, joten pidettäköön sitä luotettavimpana.

Pihan hintaan vaikuttaa aina kokonaisuus: alueen laajuus, maasto, valitut materiaalit ja tietysti se, millä volyyymilla ja kuinka kunnianhimoisesti pihan uutta ilmettä tavoitellaan. Pihan hintaan vaikuttaa myös se, tehdäänkö muutostyöt itse vai teetetäänkö ne viherrakennusfirmalla. Kotitalousvähennyksissä voidaan tosin osittain vähentää pihan korjaus- ja perusparannustöiden kustannuksia. Kotitalousvähennys ei kuitenkaan koske uudisrakentamista, ja jokainen hakemus käsitellään tapauskohtaisesti (Verohallinto 2012).

Piharakentamisen kustannuksista suuri osa kertyy maa- ja pohjarakentamista. Pihan rakentamisessa kalleimmat materiaalikustannukset ovat yleensä päällystymateriaalit ja kivi-ainekset, kuten muurit ja perustukset. Työkustannuksista kalleimmat ovat työkoneilla tehtävät maastonmuotoilut sekä käsin tehtävät kiveystyöt. (Anttiroiko, Forsblom & Heiskanen 2006, 61.)

Aikaisemmin mainittu 8 - 12 % prosenttia muodostuu siitä, jos pihan rakennustyöt aloitetaan täysin rakentamattomista olosuhteista. Toisaalta, jos vanha piha halutaan uusiksi kokonaisuudessaan, pihan hinta on luultavasti sama, ellei enemmänkin. Vanhan pihan täydellisessä peruskorjauksessa saattaa maan alta ilmetä yllätyksiä, kuten vanhoja öljysäiliöitä ja rakennusjätettä, joka voi nostaa jätekustannuksia pihan rakentamisen yhteydessä merkittävästi. Taulukossa 2 on hahmoteltu, minkälaisia kustannuksia, aikaisemmin mainitut prosenttiosuudet ovat kiinteistöjen kokonaiskustannuksista.

TAULUKKO 2. Piharakentamisen kustannukset koko rakennusprojektin kustannuksista

Talon hinta	Pihan hinta, 3-6 % talon hinnasta	Pihan hinta 8-12 % talon hinnasta
200 000 €	6000–12 000 €	16 000–24 000 €
250 000 €	7500–15 000 €	20 000–28 800 €
300 000 €	9000–18 000 €	24 000–36 000 €

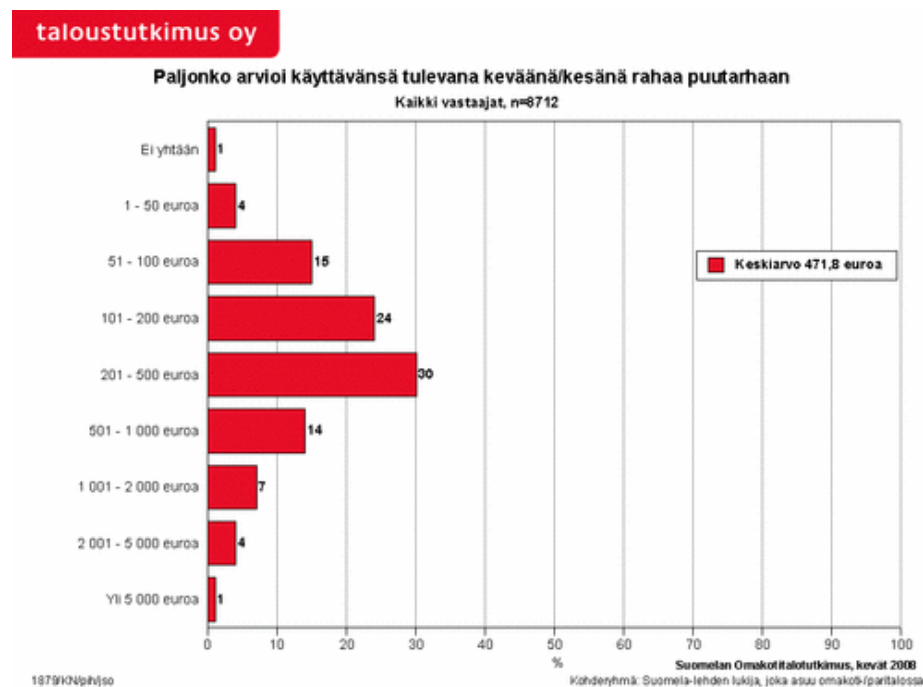
3.2.3 Piha tarvitsee hoitoa ja kunnostusta

Pihan hoitotyön määrä päätetään jo pihan perusratkaisujen suunnitteluvaiheessa. Hyväkuntoinen piha on jatkuvassa hoidossa, ja piha tarvitsee kunnostusta erityisesti keväällä ja syksyllä. Kevättöihin kuuluu pensaiden ja puiden leikkaustyöt, kuolleiden ja vahingoittuneiden oksien poistaminen, nurmikon lannoitus ja kalkitus, havupuiden ja alppiruusujen suojaaminen keväturingolta, kukkapenkien siivoaminen ja kasvualustan lisääminen sekä pihan kalusteiden ja rakenteiden huoltotoimenpiteet. Huolella tehdyt syystyöt taas varmistavat puutarhan seuraavan kasvukauden onnistumisen. Syystöihin kuuluu kasvimaan syysmuokkaus, syyslannoitus, pudonneiden lehtien haravointi ja kompostointi sekä hedelmäpuiden suojaaminen jänisverkolla ja runkosuojalla. Oikeanlainen lannoitus kasvukauden aikana takaa terveen kasvun ja auttaa kasveja kestämään talven yli. (Puutarhan syystoimia 2011; Maaliskuun vinkit 2012.)

Pihan hoitoon käytettävää aikaa on vaikea arvioida, sillä se riippuu täysin pihan omistajasta. Toiset pitävät puutarhanhoitoa terapiana ja viihtyvät siellä pitkiäkin aikoja, kun taas toiset kokevat puutarhan hoidon stressaavana pakkotyönä. Joillekin pihanhoito on rutiinihommaa, kuten siivoaminen, joka kuuluu tehdä tiettyinä väliaikoina.

Vuosittain pihaan ja puutarhaan kuluu rahaa, kuitenkin enemmän aina keväällä, kun hankintaan uusia taimia ja ostetaan kesäkukkia. Keväällä ihmiset innostuvat puutarhan ehostamisesta ja tekevät paljon heräteostoksia. Useimmiten asiakkaiden rahankäyttö puutarhatuotteisiin ei ole suunnitelmallista, minkä vuoksi asiasta tehtyihin tutkimuksiin kannattaa suhtautua tietyllä kriittisyydellä.

Vuonna 2008 Taloustutkimus Oy:n teettämän Omakotitalotutkimuksen mukaan pihan kunnostukseen ja uusiin kasveihin suunniteltiin käytettävän keskimäärin 472 euroa ja vajaa puolet 8712 vastaajasta voisi harkita piha- ja puutarhasuunnittelijan käyttöä. Kuviossa 8 on esitetty kyselyyn vastanneiden jakauma suunnitellusta rahankäytöstä. Tutkimuksen mukaan pihan suunnittelupalveluihin ollaan valmiita käyttämään keskimäärin 316 euroa.

KUVIO 8. Suomen Omakotitalotutkimuksen tulokset pihaan käytettävästä rahamäärästä (Taloustutkimus Oy 2008)

4 KOLME LÄHTÖTILANNETTA PIHAN SUUNNITTELUUN

Omapuutarhuri-käyntien yhteydessä hahmottui kolme erilaista lähtötilannetta pihan tilasta ja kunnosta. Jokainen näistä lähtötilanteista vaatii suunnittelijalta omanlaista lähestymistapaa. Ensimmäinen lähtötilanne on uudisrakennuskohde, jossa tontilla on lähes valmis rakennus, mutta piharakentamista ei ole aloitettu. Toinen lähtötilanne on piha, joka tarvitsee päivitystä muuttuneiden elämäntilanteiden vuoksi eli piha ei palvele asukastaan halutulla tavalla. Kolmas lähtötilanne on vanha piha, joka on kasvillisuudeltaan runsas, mutta on päässyt ränsistymään ja villiintymään oikeanlaisen hoidon puutteen vuoksi.

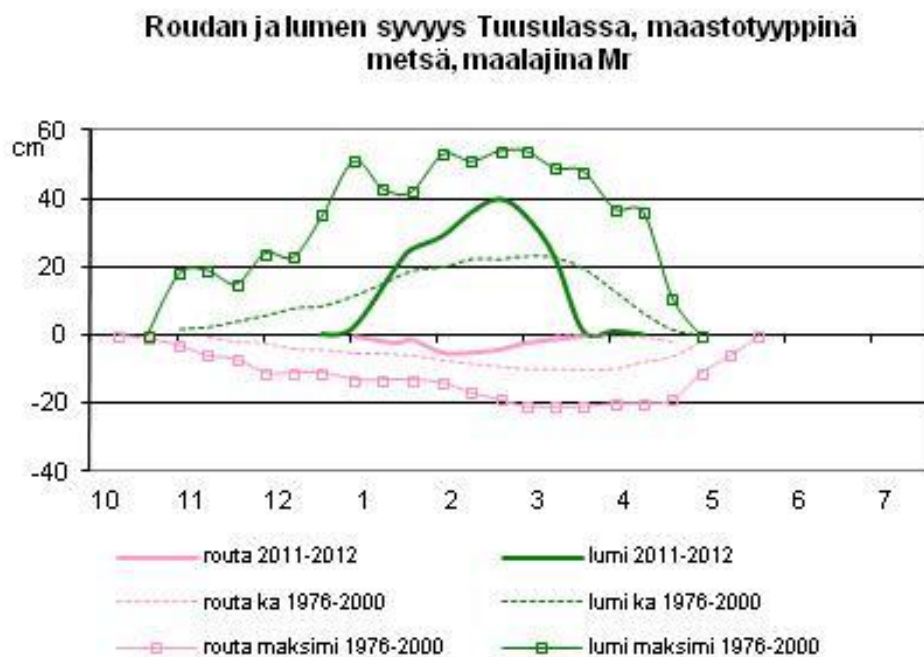
4.1 Kivimurskaa ja rakentamisen jälkiä

Jokaisella uudisrakennuksella on olemassa ainakin asemapiirrostopoinen kuva pihan ratkaisusta tai pihasuunnitelma. Suomen rakentamismääräyskokoelman mukaan pihasuunnitelma on erityissuunnitelma, joka voidaan vaatia, mikäli piharatkaisut eivät selviä riittävään tarkasti asemapiirustuksesta (Nuotio 2009). Käytännöt pihasuunnitelman vaatimisesta rakennuslupakäsittelyn yhteydessä vaihtelevat suuresti riippuen kunnasta. Joissakin kunnissa, kuten Porissa, on käytäntö, että rakennusluvan myöntämisen edellytyksenä uudisrakennuksille on hyväksytty pihasuunnitelma. Tällä tavoin Porin kaupunki varmistaa, että saadaan viihtyisiä ja myös lehdettömään aikaan vihreitä kaupunkialueita (Satakunnan vihertietokeskus 2012).

Omakotitalorakentajilla yleinen ongelma on, että pihan rakentaminen jää toisarvoiseksi asiaksi rakennusprojektissa. Pihan rakentamiseen on varattu budjetissa liian vähän rahaa, tai rahat on käytetty yllättäviin menoihin talonrakennusprojektissa. Piharakentamiseen tulisi varata 8 - 12 % talon rakentamisen kokonaiskustannuksista. Tämä summa tuntuu varmasti suurelta, jos ei ymmärrä mistä piharakentamisen kustannukset koostuvat.

Ihannelanteessa pihan luonnossuunnittelu on aloitettu samaan aikaan rakennuksen suunnittelun kanssa, sillä silloin voidaan suunnitella projektin työjärjestystä

kokonaisuutena ja tehdä kaivuutyöt ja pihan karkea muotoilu samalla kertaa. Näin säästetään kaivinkonekustannuksissa, kun keskitetään työtehtäviä mahdollisimman paljon. Uudiskohteessa pihan rakentaminen kannattaa suunnitella useammalle vuodelle, esimerkiksi ensimmäisenä vuotena toteutetaan maanmuokkaustyöt, kiveykset, muurit ja vasta seuraavana vuonna istutetaan kasvillisuus. Suomen talvi on pitkä ja routa sekä lumi estävät pihanrakentamista talvikuukausina. Kuviossa 9 on esitetty talven 2011–2012 routajakso, joka kesti tammikuusta huhtikuuhun. Kuvioista selviää myös, että routakausi on keskiarvoisesti vuosina 1976–2000 kestänyt marraskuulta toukokuulle. Routakauden kesto on vaikuttanut myös maaperä.

KUVIO 9. Roudan kesto Tuusulassa 2011–2012 (Suomen ympäristökeskus SYKE)

Tänä päivänä pihat ovat pieniä. Jopa alle 500 neliön tontit ovat yleisiä (Nuotio 2009, 70). Tonttien pinta-alasta rakennukset voivat viedä jopa puolet tilasta, joten vapaata tilaa jää vähän. Tälle vapaalle tilalle pitäisi vielä mahtua kaksi auto-paikkaa, kulkuväylät, jätteidenkeräyspaikka, pyykinkuivatus- ja mattojen tomutusalueet eli huoltopiha, lasten leikkialueet ja varsinaiset oleskelualueet. Pihaa rajoittavat joka puolelta toiset talot, ja itse oleskelupihalta haluttaisiin yksityisyyttä ja näkösuojaa naapureilta. Tehtävä ei ole helppo. Lisäksi ensimmäiset kymmenen vuotta pientaloaluetta leimaa puiden poissaolo, jonka vuoksi talot korostuvat asuinalueella entistä enemmän. Kuvio 10 kuvaa hyvin uutta pientaloaluetta, jossa talot on rakennettu lähes samaan aikaan ja pihat odottavat vielä rakentamista.

KUVIO 10. Pientaloalue Lahden Karistossa (Eniro 2012)

Uudisrakennuskohteessa, oli sitten kyseessä pientalon tai rivitalon piha, kannattaa kääntyä ammattilaisen apuun ja teettää pihalle omien toivomuksien mukaan kokonaisvaltainen pihasuunnitelma. Pihasuunnitelma on erityisen tärkeä, jos pihan rakentamisessa aiotaan käyttää viherrakentajaa, sillä ammattirakentaja tekee työtä suunnitelmien perusteella. Maastonmuotoilu ja ”kovempi” rakentaminen teetetään yleensä ammattilaisella. Ammattilainen tietää kulkuväylien riittävät rakenteelliset kantavuudet ja tekee muiden rakenteiden oikeanlaiset pohjatyöt. Kaunis kiveys tai muuri voi olla käyttökelvoton parin vuoden jälkeen, jos pohjatöitä ei ole tehty huolella.

Jos pihaa rakentaminen aloitetaan omin voimin, on erityisen tärkeää huolehtia tarpeeksi paksusta kasvualustasta ja oikeanlaisesta maaperästä. Nurmikolle varattava kasvualustan syvyys on reilu 20 cm, perennoille noin 40 cm, lehti- ja havupensaille sekä köynnöksille 40–60 cm ja puille 80–100 cm, riippuen puun koosta. Istutuskuopan leveys saa olla noin yhden kolmasosan suurempi verrattuna kuopan syvyyteen. (Soini 2008, 144.)

Tontin maaperän kemialliset ja fysikaaliset ominaisuudet voidaan tutkia maaperä-näytteen avulla. Kotipuutarhojen viljavuustutkimuksia tekee Viljavuuspalvelu Oy, jonka analyysituloksista voidaan todeta, mitä ravinteita tai maalajeja maaperään pitää lisätä soveltuakseen kotipuutarhakäyttöön.

4.2 Pihan päivittäminen asukkaiden toiveiden mukaan

Ihmisten elämäntilanteet voivat muuttua nopeasti. Esimerkiksi ostettaessa uuden asunnon piha ei vastaa asukkaan tarpeita ja mieltymyksiä. Elämäntilanteet voivat myös muuttua hitaasti lapsien kasvaessa ja pihan hiekkalaatikolla tai keinuilla ei olekaan enää käyttäjiään. Piha on saattanut jäädä huonolle hoidolle ja ränsistynyt ja uudesta elämäntilanteesta johtuen nyt olisikin aikaa pihan ja puutarhan ehostamiseen. Tilanteet muuttuvat jatkuvasti ja myös puutarha elää jatkuvaa muutosta vuodenaikasta toiseen.

Ensimmäiseksi tällaisessa päivitystä vaativassa pihassa kannattaa tehdä perusteellinen inventointi ja silmämääräinen kuntokartoitus kasvillisuudesta ja pihan muista elementeistä. Mitkä ovat sellaisia asioita, joita pihassa halutaan säilyttää, ja mitkä ovat niitä, joista halutaan eroon?

Asemapiirros ja mahdollisesti pihalle tehty pihasuunnitelma kannattaa ottaa esille, sillä niissä voi olla hyviä suunnitteluratkaisuja, jotka ovat vain päässeet unohtumaan. Tällaisessa tilanteessa pihaneuvontakäynti voi osoittautua hyvin hyödylliseksi. Asukkailta kysytään toiveita ja annetaan heille tietoa siitä, minkälaisia toiminnallisia elementtejä tämän päivän pihoista löytyy. Ammattitaitoinen suunnittelija pystyy hyvin nopeasti kartoittamaan asukkaan mieltymykset pihan suhteen ja ehdottamaan erilaisia ratkaisuja.

Päivityksen tarpeessa olevaan pihaan kannattaa suunnitella pysyviä ratkaisuja, jotka valmistuvat nopeasti, kuten toimiva oleskelupaikka. Näin saadaan näkyvää muutosta pihalle, mikä antaa asukkaalle toivoa suuremmasta muutoksesta. Nopeiden ratkaisujen lisäksi pihaa pitää suunnitella tulevaisuutta silmällä pitäen, muun muassa istuttamalla uutta kasvillisuutta olemassa olevan kasvillisuuden lomaan. Näin saadaan puutarhaan eri-ikäisten kasvien kerroksellisuutta ja luodaan puutarhaan hyvät lähtökohdat kasvillisuuden uusiutumiseksi. Pihavalaistuksen uusimisella saadaan myös nopeasti tuloksia ja luodaan tunnelmaa illan hämärtyviin hetkiin ja valoa talven synkkyyteen.

4.3 Vanhan puutarhan uusi kukoistus

Vanhan puutarhan kunnostus lähtee liikkeelle pihan ongelmakohdista. Ensimmäiseksi kannattaa tarkastella pihan rakenteellisia ratkaisuja asuinrakennuksen kannalta, kuten salaojitusta, pihan hulevesien johtamista ja maan kaatoja rakennuksesta pois päin. Ilmastonmuutoksen ja täydennysrakentamisen vuoksi vesien valuntaolosuhteet ovat saattaneet muuttua paikallisesti. Tämä aiheuttaa hulevesien määrän lisääntymistä ja jopa taajamatulvia. (Hulevesiopas 2012, 15.) Muuttuneiden olosuhteiden vuoksi pihan alkuperäinen salaojitus ei välttämättä ole mitoitukseltaan riittävä. Salaojitus on myös saattanut vuosikymmenien aikana rikkoontua, mennä tukkoon tai sitä ei ole olemassa ollenkaan, mikä voi aiheuttaa rakennukselle kosteusongelmia. Kallistukset rakennuksen seinän vierustalla tulee aina olla pois päin rakennuksesta, jotta seisova ja rakenteisiin päin valuva vesi ei aiheuta kosteusongelmia rakennukselle. Pihan kaatojen muokkaaminen oikeaan suuntaa saattaa muokata pihan maaston muotoja laajaltakin alueelta.

Vanhoissa pihossa on yleensä säilyttämisen arvoista kasvillisuutta, sillä täysikokoiset puut ja pensaat luovat pihalle valmiin puutarhan tunnun. Puutarhassa voi olla myös hyvin vanhoja puita, jotka kannattaa säilyttää jo pihan historian kannalta. Joissain tapauksissa asemakaava voi suojella korttelin ympäristön puut tai jopa yksittäisen puun tontilla. Vaaralliset ja lahot puut pitää kuitenkin poistaa turvallisuussyistä. Puiden kaadossa kannattaa tutustua kaupungin tai kunnan ohjeistuksiin puiden kaatamisesta ja mahdollisesti tarvittavista maisematyöluvista. Puiden kaatamiset suositellaan teetettäväksi ammattilaisilla. Olemassa olevista puista ja pensaista voidaan saada hyväkuntoisia oikeanlaisella leikkaamisella, kasvualustan parantamisella sekä hoidolla.

Kasvillisuuden inventoinnilla saadaan selkeä käsitys lähtötilanteesta. Vanhoista pihosta saattaa löytyä harvinaisiakin perennoja ja alkuperäiset kannat ovat usein kestävämpiä kuin ulkomailta tuotavat uudet tulokkaat. Vanha talo vaatii tyylinsä sopivan pihan, ja tämä voidaan varmistaa ammattilaisen avulla, jonka tehtävänä on tuntea kasvillisuutta ja pihojen historiaa.

Vanhojen talojen pihat on tehty aikana, jolloin talouksissa oli yksi auto, jos edes sitä. Nykyään yhä useammissa talouksissa on useampi auto ja autot ovat kooltaan

suurempia kuin aikaisemmin. Vanhan pihan päivittämisessä kannattaa kiinnittää huomioita pihan pysäköintialueen kehittämiseen.

Vanhasta pihasta saadaan näyttävä kokonaisuus pienilläkin muutoksilla ja oikeanlaisella hoidolla. Harmittavan usein vanha piha kuitenkin tuhoaan liian moderneilla ratkaisuilla vanhan talon henkeen. Esimerkiksi pihan asfaltointi voi kuulostaa helpolta ratkaisulta, mutta todellisuudessa se poistaa pihasta tärkeää hulevesien imeytyspintaa ja rikkoo pihan ja talon historiaa.

5 PIHASUUNNITELMA VS. PIHANEUVONTA

Pihaneuvonta ja pihasuunnitelman laatiminen ovat molemmat pihasuunnittelua, ainakin ideointia. Pihaneuvonta liittyy enemmän ongelmien ratkaisemista paikan päällä ja kasvillisuuden hoitoneuvojen antamiseen asiakkaalle. Pihaneuvonnan lähtökohtana on olemassa oleva piha, ei siis uudisrakennuksen rakentamisen jäljiltä oleva murskepeti. Toki pihasuunnittelijan kanssa voidaan ideoida rakentamattomalle pihalle puutarhaunelmia, mutta hyvä toteutus varmistetaan pihasuunnitelmalla.

Erillistä pihaneuvontakäyntiä voidaan verrata pihasuunnitelman laatimisen ensimmäiseen vaiheeseen eli tutustumiskäyntiin pihalla. Pihaneuvonta on nopea-tempoista ja vaatii suunnittelijalta paljon, sillä asiat tulisi pystyä ratkaisemaan paikan päällä, kun taas pihasuunnitelmaa laadittaessa vaihtoehtoja voidaan miettiä ja kypsyttää. Pihaneuvonta palvelee erityisen hyvin asiakkaita, joilla on yksittäisiä ongelmakohtia pihassaan tai vanhaa pihasuunnitelmaa ollaan päivittämässä ajantasaiseksi.

Järvenpään Kukkatalon Omapuutarhuri-pihaneuvontapalvelun ideana on neuvonnan lisäksi edistää myyntiä ja saada uusia asiakkaita. Pihaneuvontakäynti on mitä mainioin tilanne myydä asiakkaalle puutarhamyymälän tuotteita. Uuden kasvillisuuden lisäksi pihaneuvonnan yhteydessä on hyvä muistuttaa oikeista työkaluista, lannoittamisen tarpeesta ja pihan sisustamisesta ruukkujen avulla.

5.1 Pihasuunnittelun yleisiä tavoitteita

Pihan suunnittelemisen vaikeus saattaa johtua siitä, että meiltä puuttuu rakennetun pihan perinne. Vasta yksi sukupolvi on asunut kaupunkimaisessa ympäristössä, -- (Helling 2003, 8.)

Pihasuunnittelun tavoitteena on luoda asukkaalle toiveet huomioonottava ympäristö, joka on esteettinen, mielenkiintoa herättävä, jossa pihan toiminnot sekä kasvilisuus on sijoitettu järkevästi ja toimivasti. Pihasuunnittelussa otetaan huomioon turvallisuus, pihan liittyminen olemassa olevaan ympäristöön sekä pihan suunnittelua ohjaavat lait ja ohjeistukset. Pihasuunnitteluratkaisut ovat kestävä kehityksen mukaisia ja luovat iloa vuodesta toiseen. Tämä kaikki voidaan varmistaa kokemuksella tai ammattilaisen avulla.

Suunnittelijoilla on erityistietoa ja -taitoa luoda hyvä suunnitelma, joka ottaa huomioon pihasuunnittelun lähtökohdat. Pihasuunnitelman voi tehdä myös itse, sillä kirjallisuutta toimivan pihan toteuttamiseen löytyy paljon. Suunnittelulla vaikuttaa toiminnallisen, fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön muodotumiseen. Pihat suunnitellaan käyttötarkoituksen mukaan ja suunnittelun perustana toimii oikea mitoitus, sijoitus ja piharakentamisen tekniset ratkaisut. (Nuotio 2009.)

Pihasuunnittelun tavoitteena on myös hahmottaa piharakentamisen kustannuksia rakennusaikana ja ylläpitokustannuksia jatkossa. Viherrakentajalle pihasuunnitelma toimii rakentamisen lähtökohta ja pihan toteutuskelpoisuus määrittyy suunnitelmassa. Oikeanlaisella hoidolla ja ylläpidolla pihasta saadaan näyttävä ja kaunis kokonaisuus vuosikymmeniksi eteenpäin.

Pihasuunnitelmia ja pihaneuvontaa tarjoavat suunnittelutoimistot, yksittäisellä toiminimellä toimivat suunnittelijat ja alan opiskelijat. Varsinaiset suunnittelutoimistot ovat usein laajentaneet pihasuunnittelun lisäksi toimintaansa laajalaisempaan maisemasuunnitteluun, kuten puisto- ja viheraluesuunnitteluun. Suunnittelutoimistot voivat olla osa suurempaa konsernia, kuten esimerkiksi Garden Workshop, joka on osa VRJ Groupia (Garden Workshop). Puutarhamyymälät ja alan liitot ja yhdistykset voivat tehdä pihaneuvontaa ja pihasuunnitelmia varsi-

naisen toiminnan lisänä. Esimerkiksi valtakunnallisesti toimivan Marttaliiton piiri-toimistot tarjoavat pihasuunnitelmia, pihaneuvontaa ja alaan liittyvää koulutusta ja kursseja yksityishenkilöille ja yhdistyksille. Järvenpään Kukkatalon Omapuutarhuri-palvelu tarjoaa pihaneuvontaa asiakkailleen puutarhamyymälän yhtenä tuotteena.

Pihasuunnittelijoiden koulutusnimikkeitä voivat olla ammattikorkeakoulusta valmistuva maisemasuunnittelija, suunnitteluhortonomi tai miljöosuunnittelija sekä maisema-arkkitehti, joka valmistuu Aalto yliopiston arkkitehtuurin osastolta. Pihasuunnittelijana voi toimia myös henkilö, joka on kokemuksen ja oman mielenkiinnon myötä kartuttanut pihasuunnittelijan taitojaan.

5.2 Pihasuunnitelmalla hyvä lopputulos

Pihasuunnitelman laatiminen on projekti, jossa on selkeä alku eli suunnitelman tilaus ja lopputulos eli suunnitelma. Pihasuunnitelman teettäminen etenee kolmi-vaiheisesti: tutustuminen kohteeseen, luonnos ja varsinainen suunnitelma. Ensin suunnittelija tekee tutustumiskäynnin pihalle samalla inventoiden pihan toimintoja ja olemassa olevaa kasvillisuutta. Asiakkaan toiveiden ja pihakäynnin perusteella suunnittelija laatii luonnoksen, joka esitellään asiakkaalle. Asiakkaan mielipiteiden perusteella luonnoksesta tehdään varsinainen suunnitelma. Pihasuunnitelmia voidaan tehdä joko yleissuunnitelmatasolla tai toteutussuunnitelmatasolla. Usein pihasuunnitelman vaiheet on hinnoiteltu erikseen, jotta asiakas voi päättää, mikä on hänelle riittävä.

Yleissuunnitelmassa pihan toiminnot jäsennellään asemakaavan ja alueelle mahdollisesti laaditun kortteli- tai lähiympäristösuunnitelman puitteissa. Yleissuunnitelmassa esitetään säilytettävät ja poistettavat kasvillisuus- ja luontoelementit sekä säilytettävät piharakenteet, kuten kulkuväylät, pysäköintipaikat ja oleskelualueet. Yleissuunnitelmavaiheessa tehdään pihan alustava maastonmuotoilu ja laaditaan poikkileikkauksia tarpeen mukaan, jotta varmistetaan pihan korkomaailma ja kaltevuudet. Kasvi- ja materiaalivalinnat tehdään pääpiirteisesti (pensas, havupuu, suuri lehtipuu, jne.) ja kasvilajejakin voidaan nimetä, esimerkiksi puiden osalta.

Vasta toteutussuunnitelmavaiheessa määritellään kasvilajit tarkemmin määrineen. Yleissuunnitelman pohjalta laaditaan alustava kustannusarvio pihan rakentamisesta, mikä helpottaa päätöksiä toteutusratkaisuissa. (Nuotio 2009, 46.)

Toteutussuunnitelma on pihan rakennussuunnitelma, jossa esitetään tarkasti pintamateriaalit, kasvillisuusalueet kasvilajeineen ja määrineen, pihan rakenteet ja kalusteet sekä kuivatusjärjestelyt. Toteutussuunnitelmavaiheessa tehdään tarvittava määrä detaljisuunnitelmia, joista selviää muun muassa piharakenteiden perustukset, rakennelmat ja kiveyksien ladontamallit. Pihan toteutussuunnitelma-asiakirjoihin kuuluu varsinaisen suunnitelman lisäksi määräluettelo kasveista ja materiaaleista, kustannusarvio, työselostus ja tarvittaessa hoitosuunnitelma. (Nuotio 2009, 46.)

5.3 Pihan suunnittelussa huomioitavat tekijät

Pihasuunnittelussa kuten missä tahansa muussa suunnittelussa on usein paljon muuttuvia tekijöitä, jotka täytyy ottaa huomioon. Kun asioita lähdetään muuttamaan tai uudelleen suunnittelemaan, täytyy tuntea vallitseva todellisuus, jotta voidaan siirtyä johonkin suuntaan. Pihasuunnittelussa täytyy ottaa huomioon luonnontekijät, rakennettu ympäristö, ihmisen vuorovaikutus ympäristössä sekä suunnittelua ohjaavat lait ja asetukset. Jokainen piha on lähtökohdiltaan erilainen ja vaatii yksilöllistä suunnittelua.

Hyvä ympäristö on turvallinen ja tukee ihmisen toimintakykyä. Hyvä ympäristö ei ole silti haasteeton. Hyvä ympäristö tarjoaa vaihtelevuutta ja vaihtoehtoisia käytötapoja toimintakyvyltään erilaisille henkilöille ja heidän kaikille aisteilleen. Pihojen kasvillisuus kertoo vuodenaikojen vaihtelusta ja synnyttää tunne-elämyksiä pihojen käyttäjille.

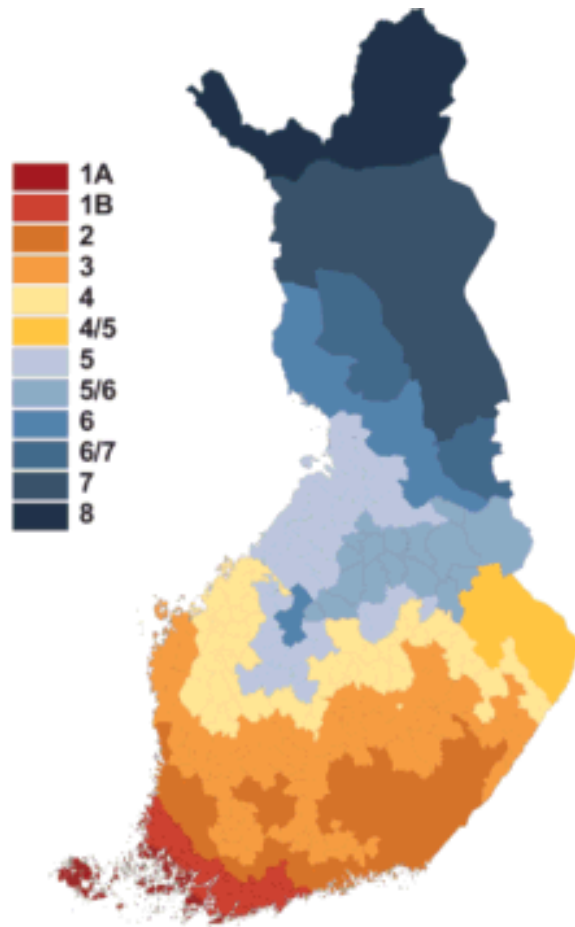
Pihan suunnittelun tulee olla kestävä kehityksen mukaista ja kohderyhmänsä tasa-arvoisesti huomioonottavaa. Eri väestöryhmillä on kuitenkin erilaisia odotuksia ja tarpeita elinympäristönsä suhteen. Väestöryhmät voidaan jakaa iän mukaisesti alaryhmiin: lapsiin, aikuisiin ja vanhuksiin. Eri ikäryhmissä korostuvat mah-

dollisuudet itsenäiseen liikkumiseen ja elinympäristön käyttötarkoituksiin. Lapset kokevat ympäristön leikkien ja seikkailuiden kautta ja sallitulla liikkumisympäristöllä on selkeät aikuisen asettamat rajat. Aikuiset arvostavat omassa ympäristössään yksityisyyttä ja viihtyisyyttä, kun taas vanhuksilla korostuu esteettömyys. Lisäksi sukupuoli, pysyvä vamma tai kuuluminen muuhun vähemmistöön asettavat omanlaisensa odotukset ja vaatimukset elinympäristölle ja pihalle. Myös arvot, elämänvaiheet, elämäntavat ja mielihalut vaikuttavat pihan ja ympäristön tarpeisiin. (Wiik 2005, 40.)

5.3.1 Luonnonolosuhteet

Luonnontekijät muodostavat lähtökohtaiset olosuhteet käytettävälle kasvillisuudelle ja mahdollistavat tai rajoittavat pihantoimintojen sijoittamista. Maata voidaan parantaa ravinteikkaammaksi, valoisuutta voidaan lisätä kaatamalla varjostavia puita ja kastelujärjestelmillä voidaan luoda vehreyttä kuivallekin paikalle. Ainut mitä ei voi muuttaa on paikan maantieteellinen sijainti ja sitä kautta ilmasto-olosuhteet.

Koska ilmasto-olosuhteita ei pystytä muuttamaan, täytyy sopeutua tilanteeseen ja valita kasvillisuus sen mukaan, missä se pärjää. Suomen pohjoisen sijainnin vuoksi meillä on lyhyt kasvukausi. Etelä-Suomessa kasvukauden pituus on noin kuusi kuukautta, ja Pohjois-Suomessa se on vajaa neljä kuukautta (Ympäristökeskus 2008). Yli tuhat kilometriä pohjois-eteläsuunnassa pitkänä maana, meillä on kuitenkin hyvin erilaisia kasvuolosuhteita. Suomi on jaettu kasvillisuuden menestymisvyöhykkeisiin (kuvio 11) ja puutarhamyymälöistä ostetuissa taimissa on merkitty kunkin kasvin menestymisvyöhyke. Menestymisvyöhykkeet eivät ole kiveen kirjoitettuja, sillä paikalliset ilmasto-olosuhteet ja istutuspaikan suojaisuus sekä mantereisuus ja mereisyys vaikuttavat kasvupaikan todellisiin olosuhteisiin.

KUVIO 11. Kasvillisuuden menestymisvyöhykkeet Suomessa (Ilmatieteenlaitos)

Pihan sijoittuminen tontille ilmansuuntien suhteen vaikuttaa merkittävästi. Etelä-länsi -suuntainen piha saa eniten auringon valoa ja voi olla hyvinkin paahteinen ilman varjoa antavia elementtejä. Pohjois- ja itäpuolen piha on viileämpi ja varjoisampi, mikä vaikuttaa kasvivalintoihin. Kasvit saavat auringosta energiaa ja kukkivat runsaammin valon puolella. Pihan pintamateriaalivalinnoissa kannattaa myös huomioida värit yhdessä ilmansuuntien kanssa. Esimerkiksi paahteisella pihalla tummanpuhuva kiveys on polttavan kuuma paljaille jaloille. Tuulisuutta piha-alueella pystytään hallitsemaan ja ohjaamaan kasvillisuusesteiden avulla joko pihan ylitse tai ohitse. Tuulella on myös positiivisia vaikutuksia helteisinä ajan jaksoina.

Ympäristön inventointivaiheessa huomioidaan säilytettävä ja poistettava kasvillisuus. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota maaston erikoispiirteisiin kuten jyrkänteisiin, kallion paljastumiin, kiviin, painanteisiin, näköaloihin sekä lämpimiin ja kylmiin rinteisiin. Luonnon omat erikoisuudet tekevät pihasta mielenkiintoisen ja uniikin. Loppujen lopuksi erikoispiirteen poistaminen saattaa tulla kalliimmaksi kuin sen säilyttäminen.

Tontit vesiolosuhteet tulee selvittää ennen rakentamista: erityisesti pohjaveden korkeus ja salaojituksen tarve. Hulevesien eli sade- ja sulamisvesien imeyttäminen ja poisjohdattaminen tulee myös huomioida hyvissä ajoin ennen rakentamisvaihetta. Suomen vesihuoltolaki (9.2.1993/119) 10. pykälässä velvoittaa kiinteistön liittymään viemäriverkostoon huleveden poisjohtamisen takia, jos alueella on erillinen verkosto tarkoitusta varten. Kiinteistön hulevesi on muussa tapauksessa poistettava asianmukaisesti.

Hulevedet kuormittavat viemäriverkostoa ja joskus verkoston kapasiteetti ei riitä vastaanottamaan kaikkea vettä. Hulevesiä talteen keräämällä voidaan lievittää viemäriverkostoon kohdistuvaa kuormitusta ja hyödyntää talteen kerättyä vettä kasvien kasteluun. Hulevesiä voidaan pihalla kerätä sadevesijärjestelmään, josta se johdetaan viemäriverkostoon tai imeytetään maaperään. Kasvien kasteluun tarkoitettua vettä voidaan kerätä isoihin sammioihin tai pihamaan kosteikkoon. Salaojakaivoja ja hulevesikaivoja ei saa yhdistää, sillä runsaat hulevesimäärät saattavat aiheuttaa salaojituksen toimimisen käänteiseen suuntaan.

Suomen rakentamismääräyskokoelman osan C2 2.1.1.2. määräyksen (1998, 5) mukaan hulevesiä ei saa ohjata naapuritonteille, kohti rakennuksia tai niin, että niistä aiheutuisi haittaa muulle ympäristölle. Suomen sademäärien ennustetaan kasvavan tulevaisuudessa ilmastonmuutoksen takia ja sen vuoksi sade- ja sulamisvesien johtamiseen liittyvät kysymykset tulevat entistä enemmän ajankohtaisemmiksi.

5.3.2 Tontin lähiympäristö

Lähiympäristöllä tarkoitetaan asuin- ja oleskeluympäristöä, jonka kanssa asukas on välittömässä vuorovaikutuksessa. Lähiympäristöön sisältyy rakennettu ympäristö, jolla tarkoitetaan rakennuksia ja infrastruktuuria, kuten liikenneväyliä ja kunnallistekniikkaa. Rakennus ja piha kuuluvat yhteen, sillä piha liittyy rakennuksen ympäristöön. Pihasuunnittelussa täytyy ottaa huomioon olemassa olevan lähiympäristön ja rakennetun ympäristön tuomat velvoitteet.

Hyvät naapurisuhteet pitävät elinympäristön viihtyisenä. Maankäyttö- ja rakennuslain (5.2.1999/132) 133. pykälän mukaan naapureille on ilmoitettava hankkeista, joissa vaaditaan rakennuslupa. Kaupungilla tai kunnalla voi olla myös naapurin kuulemiseen liittyviä ohjeistuksia rakennuslupaa kevyemmän toimenpideluvan kanssa. Naapureiden kanssa pitää neuvotella ja keskustella rakenteista, jotka tulevat rajalinjalle. Esimerkiksi tonttien rajalle istutettavan pensasaidan tai rakennettavan kiinteän aidan kustannuksista ja hoitovastuista kannattaa sopia yhdessä naapurin kanssa.

5.3.3 Pihan toiminnot ja rakenteet

Pihaa suunnitellaan toimintojen kautta, ja niitä ovat pysäköintialue, huoltopiha, pihan kulkuväylät ja oleskelu- ja leikkipaikat. Leikki- ja oleskelupaikat sijoitetaan niin, että ne ovat turvallisesti suhteessa pysäköintialueeseen. Leikkipaikka on hyvä sijoittaa esimerkiksi keittiön ikkunan näköyhteyteen tai oleskelualueen läheisyyteen, jotta lasten valvominen on helppoa. Katujen ja kulkuväylien rakentaminen tapahtuu ensisijaisesti liikenteen vaatimien periaatteiden ja mitoitusohjeiden mukaisesti. Pihaa suunniteltaessa tulee huomioida ajoneuvojen tarvitsema tila ja auton kääntömahdollisuus pihassa sekä kuljettajan näkemät pihalta kadulle ja toisin päin. Huoltopaikat kannattaa sijoittaa siten, että niille on helppo pääsy. Suomen rakentamismääräyskokoelman osan F2 (2001, 16) ohjeistuksena on, että jätehuolto tulee sijoittaa niin, ettei jätekuljetusauton tarvitse peruuttaa pihamaalla.

Rakennuksen sijoittaminen tontille määrää pihan sijainnin ja yleensä talon sijoittamisesta määrätään asemakaavassa. Pihan suunnittelussa tulee myös huomioida ensimmäisen kerroksen huonejärjestys, koska se vaikuttaa pihan toimintojen sijoittumiseen. Esimerkiksi on loogista, että kodinhoitohuoneesta päästään huolto-
pihalle ja olohuoneesta päästään suoraan oleskelupihan läheisyyteen.

Piharakenteilla, kuten terasseilla, muureilla, aidoilla, portailta, luiskilla ja kaiteilla, luodaan pihan kokonaisilmettä. Rakenteissa ja maastonmuotoilussa tulee huomioida esteettömyys ja sopivat kaltevuudet. Valaistuksen avulla pihasta saadaan turvallinen ja kohdevalaistuksella voidaan korostaa pihan monumentaalisuutta.

Kasvillisuutta suunniteltaessa on hyvä ottaa huomioon kasvillisuuden vaikutus maanalaisiin johtoihin, putkiin sekä talon perustuksiin että kaivoon. Puiden juuret saattavat rikkoa kaivannoissa olevaa kunnallistekniikkaa ja kaivon vedenlaatu voi kärsiä liian lähelle istutetusta kasvillisuudesta. Jos mahdollista niin kunnallistekniikka kannattaa sijoittaa, niin että sen luokse on helppo päästä, eikä esiin kaivuun takia jouduta poistamaan kasvillisuutta. Myös lumenkasauspaikat huomioidaan suunnitelmassa ja niille varataan tarpeeksi tilaa aurattavien alueiden läheisyydestä.

5.3.4 Ympäristöhäiriöt

Ympäristöstä kohdistuu pihaan vaikuttavia ilmiöitä, jotka ovat usein pihasta riippumattomia. Ihmiset tottuvat hyvin helposti vallitsevaan todellisuuteen, vaikka jokin pieni tai suurempikin asia siinä häiritsisi, ja useimmiten tyydymme elämään häiriötekijän kanssa. Tilannetta voi kuitenkin lievittää oikeanlaisen suunnittelun ja toteutuksen avulla. Esimerkiksi kasvillisuuden ominaisuutena on ilman epäpuhtauksien vähentäminen sekä melun vaimentaminen.

Melutasoihin voidaan vaikuttaa joko vaimentamalla melunlähdettä, hillitsemällä melun leviämistä tai suojaamalla melulle altis kohde. Viimeisin edellä mainituista vaihtoehdoista on käytännöllisin ajatellessa pihasuunnittelun avulla torjuttavia meluhäiriöitä. Piha voidaan jäsenellä niin, että talo sijoitetaan suojaamaan oleskelupihaa meluhäiriöiltä ja liikennettä aiheuttavat toiminnot sijoitetaan harkitusti.

Meluesteen teho perustuu yleensä sekä melun heijastumiseen esteen pinnasta että vaimentumisesta sen tunkeutuessa esteen läpi. Este on mahdollista toteuttaa esimerkiksi maaston muotoilun avulla, melua torjuvilla tonttiaidoilla ja kasvillisuudella. Mikään näistä vaihtoehdoista ei ole toistaan parempi, sillä maavalli vie paljon tilaa ja meluseinät ovat kalliita, eivätkä ole välttämättä kovin esteettisiä. Istutuksien avulla tehtävät meluesteet ovat tehottomimpia näistä kolmesta vaihtoehdosta, mutta useimmiten ne sulautuvat muuhun ympäristöön luontevasti. Melun lisäksi ympäristöhäiriönä voi olla tärinä, joka voi vahingoittaa rakennuksiakin. (Ojala 2001, 31; Nuotio 2009, 108.)

Ympäristöstä aiheutuvia häiriötekijöitä voivat olla myös ilman epäpuhtauksista aiheutuva pöly ja pienhiukkaset, epämiellyttävät hajut sekä häiritsevät näköyhteydet.

5.3.5 Lait ja kaavoitus

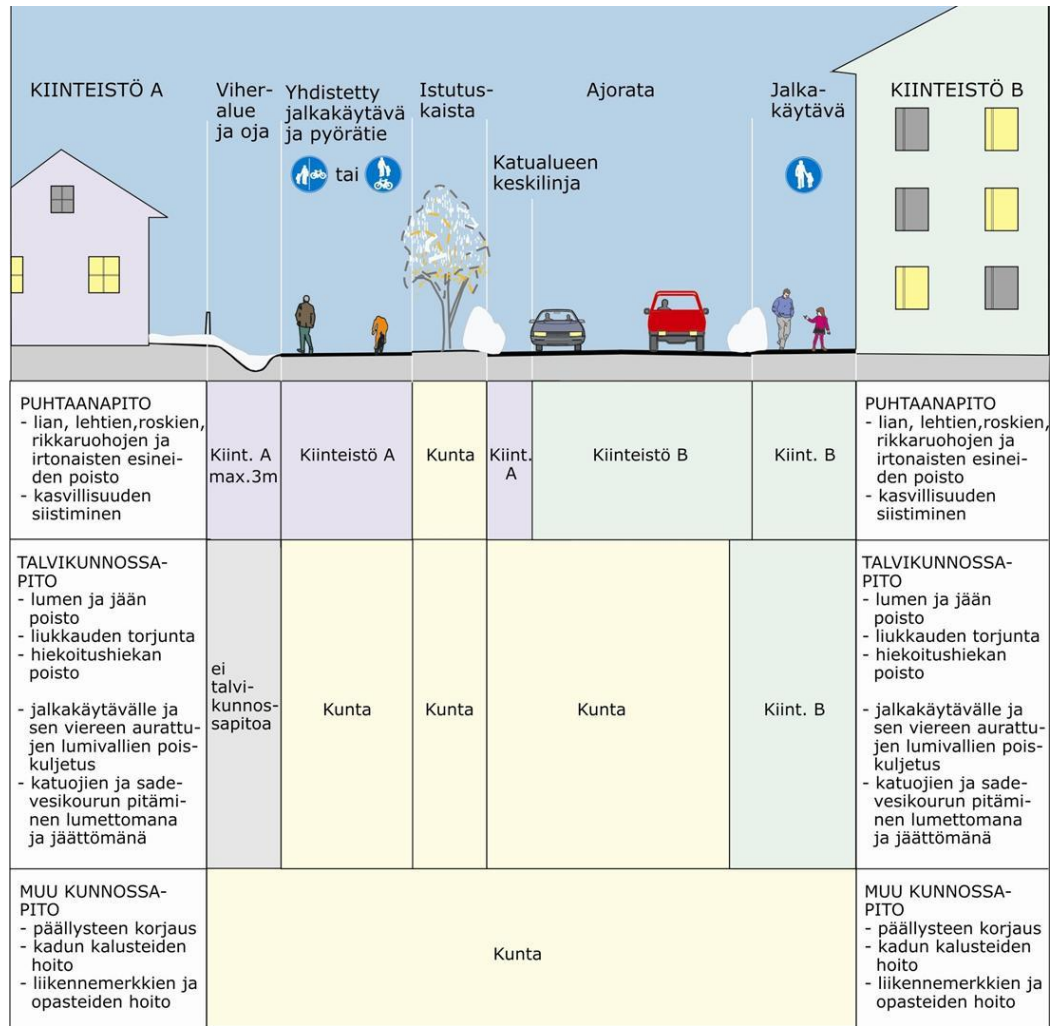
Piha-alueeseen vaikuttaa nykypäivänä myös useita ulkopuolisia tekijöitä, joita välttämättä pihan omistaja ei tiedosta, koska ei ole saanut niistä tietoa. Tällaisia ulkopuolisia vaikuttajia ovat esimerkiksi lait ja asetukset, jotka säätelevät esimerkiksi pihan hulevesiä ja pihan reuna-alueiden kunnossapitoa. Asemakaava ja asemakaavamääräykset vaikuttavat pihan toimintojen sijoittamiseen kaikkein eniten.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132) ohjaa suunnittelua ja rakentamista. Maankäyttö- ja rakennuslaki määrittelee kaavajärjestelmän, johon kuuluu maankuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Suomen rakentamismääräyskokoelmissa annetaan maankäyttö- ja rakennuslakia ja -asetusta (10.9.1999/895) täydentäviä määräyksiä ja ohjeita. Kunnan rakennusjärjestyksessä ja rakentamistapaohjeissa annetaan paikallisten olosuhteiden kannalta tarpeellisia määräyksiä ja ohjeita. Rakentamistapaohjeet ovat suuntaa antavia, ja niistä voi poiketa, mikäli ratkaisut ovat maankäyttö- ja rakennuslain ja kunnan rakennusjärjestyksen mukaisia. Alueelle on myös voitu tehdä lähiympäristösuunnitelma tai korttelisuunnitelma, joiden tavoitteena on luoda yhtenäistä ympäristöä. Pihan ratkaisuja voidaan määritellä kahden osapuolen välillä myös maankäyttösopimuksin, joihin voidaan esimer-

kiksi sitoa rakentamista- ja paohjeiden noudattaminen osana tontinluovutusehtoja. (Nuotio 2009, 8.)

On myös olemassa muita lakeja, jotka määrittelevät pihan suunnittelua ja rakentamista. Pelastuslaki (29.4.2011/379) 11. pykälä asettaa tarkat vaatimukset kiinteistön pelastustielle ja sen kunnossapidolle. Jätelaki (3.12.1993/1072) määrittelee 157. pykälässä, että kiinteistöllä on oltava jätehuollon edellyttämät tilat ja rakennelmat. Vesihuoltolaki (9.2.1993/119) määrää 10. pykälässä viemäri- ja vesijohtoverkostoon liittymisestä ja hulevesien ja rakennuksen kuivatusvesien imeytämistä ja poistamisesta. Muita pihan suunnitteluun ja rakentamiseen vaikuttavia lakeja ja asetuksia ovat muun muassa Lannoitevalmistelaki (539/2006), Ympäristönsuojelulaki (86/2000), Ympäristönsuojeluasetus (169/2000), Luonnonsuojelulaki (1096/1996) ja Muinaismuistolaki (295/63). Pihan yleisessä rakentamista- ja paohjeessa (Nuotio 2009) on kerrottu erittäin yksityiskohtaisesti pihan suunnitteluun ja rakentamiseen vaikuttavista laista ja asetuksista lisää.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (31.8.1978/669) uudistui vuonna 2005 ja samalla selkeytti kiinteistönomistajan ja kunnan vastuita ja tehtäviä. Kuviossa 12 on havainnollistettu mitä tehtäviä kuuluu kenellekin erilaisissa tilanteissa. Tontinomistajan velvollisuutena on huolehtia tontin kohdalla olevan jalkakäytävän puhtaudesta, kuten roskien poistosta ja lehtien haravoimisesta aina ajoradan keskilinjaan asti. Talvisin tontin omistajan tulee tarvittaessa hiekoittaa jalkakäytävä ja keväällä poistaa hiekoitus. Tontinomistajalle kuuluu tarvittaessa jalkakäytävälle tai sen viereen aurattujen lumivallien poiskuljetus. Lain mukaan kunnan tehtävänä on vastata ajoratojen ja pyöriteiden talvikunnossapidosta sekä kadun rakenteiden ja istutusten kunnossapidosta. Kuitenkin alle kolme metriä leveiden tonttiin rajautuvien viherkaistojen puhtaanapito on tontinomistajan vastuulla. (Kadut kuntoon 2005.)

KUVIO 12. Katualueiden kunnossapitovelvollisuudet (Kadut kuntoon 2005)

6 CASE: OMAPUUTARHURI-PALVELU

Omapuutarhuri-palvelu on Järvenpään Kukkatalo Oy:n pihaneuvontapalvelu. Se oli puutarhamyymälän uutuustuote vuonna 2011. Palvelu on kehitetty yhteistyössä Järvenpään Kukkatalon omistajien Joonas Niemisen ja Saija Sitolahden kanssa. Idea Järvenpään Kukkatalon omasta puutarhaneuvontapalvelusta oli ollut omistajien haaveena jo useamman vuoden, mutta toteuttaja oli puuttunut. Omapuutarhuri-palvelun kehittäminen ja käytännön toteutus olivat yrityksen toimeksianto tämän opinnäytetyön tekijälle. Opinnäytetyön tuloksista on työstetty Omapuutarhuri 2.0 -raportti yritykselle, johon on kerätty kootusti ideat palvelun kehittämiseksi jatkossa.

Järvenpään Kukkatalo Oy on vuonna 1991 perustettu kukkakauppa, jossa on leikkokukkamyymälä, kesäkaudella toimiva puutarhamyymälä sekä hautaustoimisto (Järvenpään Kukkatalo Oy 2012).

6.1 Palvelun idea ja sisältö

Järvenpään Kukkatalo Oy on tunnettu sloganistaan ”*Tuhansia ideoita*”, joka toimi myös Omapuutarhuri-palvelun sloganin lähtökohtana: ”*Ideoimme, valitsemme ja ratkomme yhdessä*”. Omapuutarhuri-palvelun haluttiin korostavan henkilökohtaista ja hyvää asiakaspalvelua, joka on perheyriksenä Järvenpään Kukkatalon valttikortti. Järvenpään Kukkatalon asiakkaista useat ovat kanta-asiakkaita, jotka ovat käyneet myymälässä jo vuosia, ja joku tai jokin saa heidät aina uudestaan palaamaan luottokukkakauppaansa. Omapuutarhuri-palvelun yhtenä tavoitteena oli luoda kestävä konsepti, jolla on jatkuvuutta vuodesta toiseen. Tavoitteena oli myös saada puutarhamyymälälle uusia asiakkaita, jotka löytävät myymälästä hyvää asiakaspalvelua ja laadukkaita tuotteita.

Omapuutarhuri-palvelu tarjoaa pihaneuvontaa ja mahdollistaa suunniteltujen kasvien, lannoitteiden ja työkalujen ostamisen Järvenpään Kukkatalon puutarhamyymälästä. Omapuutarhuri-palvelusta on kaksi erilaista vaihtoehtoa: pihakäynti tai pihaneuvonta myymälässä asemapiirroksen ja valokuvien avulla. Vuonna 2011

pihakäynti oli ehdottomasti suosituimpi, toisaalta myymälässä tehtävän pihaneuvonnan etuna on, että tuotteita voi esitellä asiakkaalle paikan päällä. Asiakkaalle kirjoitetaan neuvontakäynnin yhteydessä *ostoslista* suunnitelluista kasveista, joista asiakas saa -15 % alennuksen monivuotisista kasveista. Ostoslistan avulla pyritään saamaan asiakkaat tekemään ostoksensa Järvenpään Kukkatalossa, eikä muissa alueen puutarhaliikkeissä. Omapuutarhuri-palvelun tärkein ja vaikein tehtävä on saada asiakkaat asioimaan myymälässä, jotta pihaneuvonta on kannattavaa yritykselle. Pihaneuvonta-ajan voi tilata pihalleen puhelimitse, joten asiakas ei ole välttämättä ikinä vierailut myymälässä. Omapuutarhuri-käyntejä tekevältä työntekijältä vaaditaan myyntihenkisyyttä.

Omapuutarhurin täytyy tuntea myymälän valikoima ja pihasuunnittelun lähtökohdat, jotta pihaneuvonta on laadukasta, ja pihalle suositellaan sellaisia kasveja, joita on saatavissa myymälästä tai tilattavissa taimistoilta. Jokainen piha on lähtökohdiltaan erilainen ja asiakkaat tarvitsevat neuvontaa erilaisissa kohteissa. Omapuutarhurin neuvontatehtäviin kuuluu muun muassa istutusryhmien suunnittelu ja kasvimäärien laskeminen, istutusohjeiden antaminen, kasvillisuuden hoito- ja leikkausohjeiden antaminen, poistettavan kasvillisuuden suunnitteleminen ja puunkaadosta ohjeistaminen, kiveyksien suunnitteluvinkit ja pihan toimintojen jäsentelyehdotukset. Vuonna 2011 tehtiin jopa muutama purosuunnitelmalla, sillä yhdellä liikkeen puutarhurilla oli kokemusta purosuunnitelmien tekemisestä.

Omapuutarhuri-palvelun haasteena on saada ihmiset ymmärtämään, että neuvontaan ei kuulu pihasuunnitelman laatiminen, ja siitä tuleekin mainita aina neuvontakäynnin sopimisen yhteydessä. Omapuutarhuri voi halutessaan luonnostella suunnitelmia paperille käynnin yhteydessä, jotta asiakkaan on helpompi lähteä toteuttamaan ehdotusta. Jos kohde on selkeästi pihasuunnitelman tarpeessa, tulee omapuutarhurin suositella asiakkaalle pihasuunnitelman teettämistä.

6.2 Markkinointi

Uuden tuotteen menestymisen kannalta markkinoinnin onnistuminen esittää hyvin tärkeää roolia. Omapuutarhuri-palvelun onnistunut markkinointi vaikutti suuressa määrin palvelun suosioon. Mainostaminen tulee aloittaa tarpeeksi ajoissa, mutta ei kuitenkaan liian aikaisin. Omapuutarhuri-palvelua mainostettiin kahdessa paikallislehdessä: Keski-Uusimaassa, jonka levikki on 20 444 (Suomen Lehtiyhtymä 2011a) Järvenpään, Keravan, Tuusulan ja osan Sipoon alueella, sekä ilmaisjakelulehti Tuusulanjärven Viikkouutisissa, joka jaetaan Keski-Uudenmaan alueella sekä Mäntsälässä ja Sipoossa yhteensä 51 170 kotitalouteen (Suomen Lehtiyhtymä 2011b). Mainostoimisto Studioviesti Oy suunnitteli Omapuutarhuri-palvelulle esitteen ja julisteen, jota jaettiin Järvenpään Kukkatalolla.

Pihaneuvontapalvelut tulevat ajankohtaisiksi heti toukokuun alusta. Etelä-Suomen puutarhamyymälöihin monivuotiset puut ja pensaat saapuvat vapun tienoilla ja perennat eli monivuotiset kukkivat kasvit toukokuun puolella välissä. Pihaneuvontapalveluiden haasteena on kysynnän keskittyminen ja sitä myötä palvelun ruuhkautuminen touko-kesäkuun taitteeseen. Neuvontapalveluita tulisi markkinoida jo huhtikuussa, jotta istutustyöt voitaisiin aloittaa heti, kun kasvit saapuvat puutarhamyymälöihin. Näin ollen kasvit saavat kasvaa omilla suunniteluilla paikoillaan koko kasvukauden ajan.

Omapuutarhuri-palvelua mainostettiin Tuusulanjärven viikkouutisissa ja Keski-Uusimaassa yhteensä neljä kertaa. Mainoksien ajankohdat selviävät taulukosta 3. Mainoksissa oli myös muuta sisältöä Omapuutarhurimainoksen lisäksi, esimerkiksi kuvio 12, joka oli 27.4.2011 Viikkouutisissa ilmestynyt mainos.

TAULUKKO 3. Omapuutarhurimainoksen ilmestyminen vuonna 2011

Viikkouutiset	27.4.2011	15.5.2011	1.6.2011
Keski-Uusimaa		14.5.2011	

Lehdissä mainostamisen avulla saatiin suurin osa asiakkaista. Kesäkuuta lähestyessämme vähensimme lehdissä tapahtuvaa mainostamista, sillä Omapuutarhuriajat olivat täynnä ja aikoja varattiin kahden jopa kolmen viikon päähän asiakkaan yhteydenotosta.

UNELMIEN PIHA!

Tuhansia ideoita puutarhaan
Puutarhanympäristöimme löydät laajan valikoiman yksi- ja monivuotisia kasveja, ruukut, mulat, lammitteet ja muuta puutarhassa tarpeellista. Kaikkamme voi saada neuvontapalvelua pikien ongelmakorttien kautta. Tarvitessasi myös kalliutamme kasveina.

Omapuutarhuri -palvelu
Kuka on puutarhuri? Kuka on puutarhuri? Mitä on puutarhuri? Puutarhuri on henkilö, joka on valinnut puutarhuri-työnä. Puutarhuri on henkilö, joka on valinnut puutarhuri-työnä. Puutarhuri on henkilö, joka on valinnut puutarhuri-työnä.

Hauskinta puutarhassani
Näytä oma puutarhasi, kerro puutarhuri, mikä on puutarhuri, mikä on puutarhuri, mikä on puutarhuri.

Kirjoita tarina tai osallistu valokuvalla!
Kotona 200 euro arvoinen lahjoitus puutarhuri-työnä.

Tule pihapäiville ke 27.4. - pe 29.4.

Ke 27.4. Kahatarjoilu klo 10-18.
Ke 27.4. klo 14-17:30 Oari Klemola kertoo pihassaneuvontasta.
To 28.4. klo 12-18 Kakkilan tuote-ostohäly paikalla.
Pe 29.4. klo 12-20 omapuutarhuri-ideoita, -ratkaisuja ja valitsemme yhdessä.

ERÄ HARUKASVEJIA
8,95€
BIOLAN
PUUTARHAN
MESTÄMÄITÄ 45 L
2,95€/k

KARTIOTUJIA
100 cm
4,95€

ERÄ KODISTEPENSAAITA
3,95€
PUUTARHAALAKKI
30 kg
5,95€

KEKKILÄ
KORISTEKUUSI 45 L
9,95€
KEKKILÄ
KORISTEKUUSI 25 kg
9,95€

ORVOKKI
0,59€

Uutuuspalvelu Sinulle
OMAPUUTARHURI -PALVELU
Tuo omia kasvinlajikkeita
lupaamme kättäsi
valittavaksi. Keskity vain
omaan puutarhaan.
79€
oma puutarhuri
neuvontaa
39€
oma puutarhuri
neuvontaa

SUURSÄIKSISSÄ
PIHATUOTTEET
SUORAAN KOTIISI!
Hinnat alustavissa
määrä, kassakassa, kassan
kassan ja kassan
kassan kassan

JÄRVENPÄÄN
KUKKATALO
Aikaneiti 6, 04430 Järvenpää. Puh. 09-270 7870. www.jarvenpaankukkatalo.fi

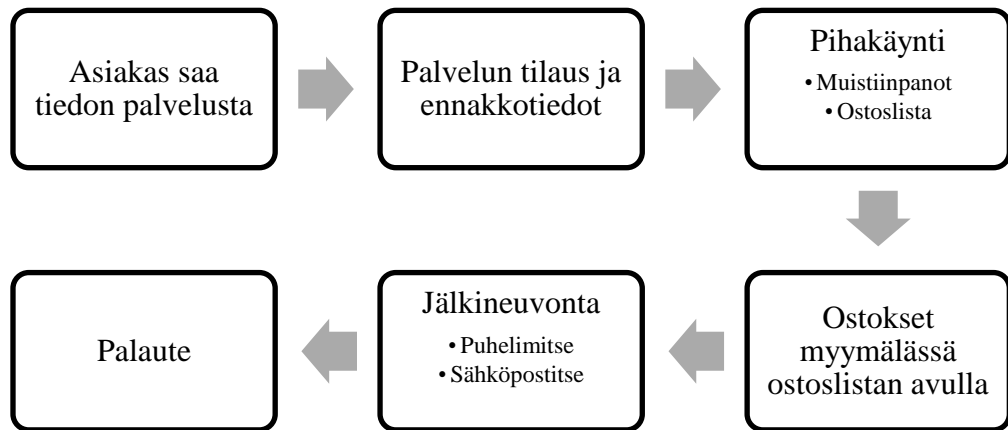
Palvelemme
ark. 8 - 20
to 8 - 18
su 9 - 18
Terveisiä!

Palvelemme
Vapaapäivinä
30.4. 8-18
Vapaapäivinä
1.5. 10-18

KUVIO 12. Viikkoutusten mainos 27.4.2011 (Studiaviestit Oy 2011)

6.3 Toimintamalli

Toimintamallia hiottiin yhdessä omistajien kanssa nykyiseen muotoonsa. Aluksi toimintamallin ideointi oli opinnäytetyöntekijän puolelta hyvin kunnianhimoista lähtien pihojen 3D-mallintamisesta, mutta työntekijöiden rajalliset resurssit ja ajankäyttö muokkasivat toimintamallia kevyemmäksi ja toimivammaksi. Kuviossa 13 on esitetty Omapuutarhuri-palvelun eteneminen asiakkaan näkökulmasta.

KUVIO 13. Prosessikaavio Omapuutarhuri-palvelusta vuonna 2011

Omapuutarhuriajan varaaminen tapahtui puutarhamyymälästä suoraan pihaneuvontakäyntejä tekevältä työntekijältä tai jättämällä hänelle soittopyynnön. Asiakkaan yhteystiedot kirjoitettiin kaksiosaiselle tilauslomakkeelle, jonka toinen osa annettiin käynnin jälkeen asiakkaalle *ostoslistaksi* ja toinen osa säilytettiin myymälässä. Asiakkaan allekirjoittama tilauslomake toimi todisteena oikeutetusta 15 prosentin alennuksesta kasveihin, joita oli suunniteltu Omapuutarhuri-käynnin yhteydessä.

Ennakkotietojen hankkimiseen pihasta ja ongelmakohtien selvittämiseen ei kannata käyttää ajanvarauksen yhteydessä turhan paljon aikaa. Ennakkotietojen keräämisellä ei ole suurta merkitystä, sillä pihat ovat kaikki hyvin erilaisia ja ongelmat vaihtelevat tapauskohtaisesti. Tarpeellisia ennakkotietoja ovat yhteystiedot, osoite, asumismuoto, olemassa oleva pihasuunnitelma, talon rakennusvuosi, joka kertoo samalla pihan iän ja pihan suuripiirteinen koko. Lisäksi ajanvarauksen yhteydessä tulee selvittää, riittääkö tunti pihakäyntiin varattavana aikana vai haluaako asiakas jo etukäteen varata enemmän aikaa, mikä vaikuttaa tietysti hintaan.

Pihaneuvontakäynnin jälkeen asiakkaalle jäi *ostoslista* suunnitteluista kasveista. Omapuutarhuri-palvelun tehtävänä on edistää myyntiä ja saada asiakas asioimaan puutarhamyymälässä, joten hyvän asiakassuhteen luominen on yksi omapuutarhurin tehtävistä. Asiakkaalle annettiin myös mahdollisuus kysyä neuvoja jälkikäteen joko puhelimitse tai sähköpostitse, mutta yksikään asiakkaista ei hyödyntänyt tätä palvelua. Jos asiakkaalle oli jäänyt avoimia kysymyksiä, tulivat he hakemaan vastausta puutarhamyymälästä samalla kun hyödynsivät *ostoslistan* alennusta.

6.4 SWOT-analyysi

SWOT-analyysin avulla haetaan hankkeen sisäisiä vahvuuksia ja heikkouksia sekä ulkopuolelta syntyviä mahdollisuuksia ja uhkia. Lyhennys SWOT tulee englanninkielisistä sanoista strengths, weaknesses, opportunities ja threats. Analyysin tarkoituksena on löytää Omapuutarhuri-palvelun kehittämiskohtia, jotka nousivat esille vuonna 2011.

	Vahvuudet (S) Yrityksen omassa toiminnassa	Heikkoudet (W) Yrityksen omassa toiminnassa
Nykytilanne	<ul style="list-style-type: none"> • Olemassa oleva asiakaskunta • Yrityksen hyvä maine laadukkaista tuotteista • Kilpailukykyinen hinta • Osaavat ja ammattitaitoiset työntekijät • Innovatiivinen työympäristö 	<ul style="list-style-type: none"> • Sisäpiirin juttu • Palvelun jämähtäminen ja jatkokokehityksen puute • Muiden työntekijöiden kuormittuminen palvelun kysynnän lisääntyessä • Myynnin edistäminen palvelun avulla
	Mahdollisuudet (O) Yrityksen toimintaympäristössä	Uhat (T) Yrityksen toimintaympäristössä
Näkymät	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelun kehityskelpoisuus • Uusia asiakkaita yritykselle palvelun kautta • Pihaneuvonnan kasvava kysyntä 	<ul style="list-style-type: none"> • Samanlaiset palvelut • Asiakkaan mielikuva palvelusta ei vastaa todellisuutta • Pätevä työntekijää ei löydy • Palvelun lakkauttaminen taloudellisesti kannattamattomana

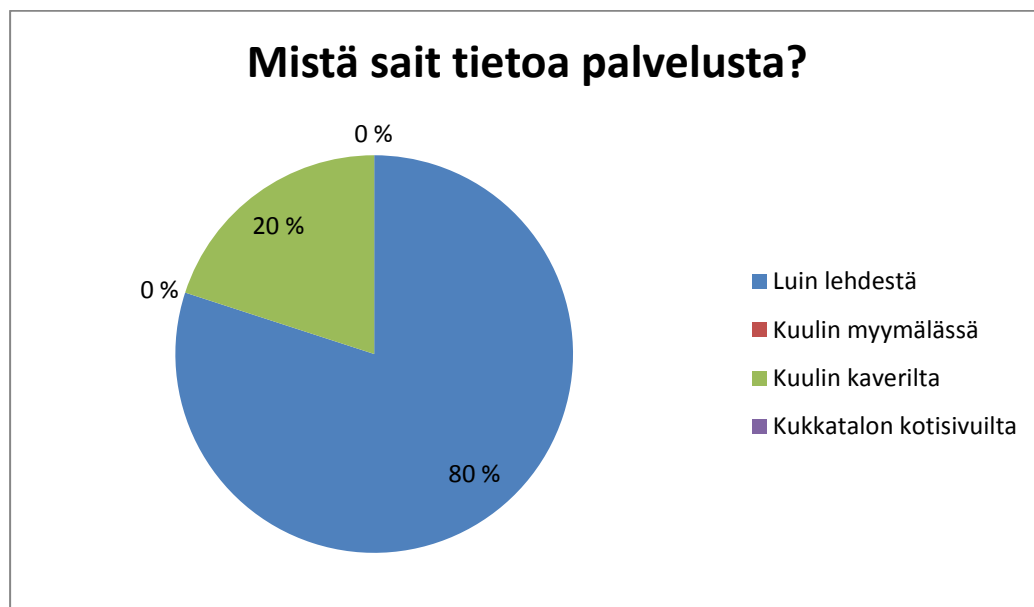
KUVIO 14. SWOT-analyysi Omapuutarhuri-palvelusta

6.5 Asiakaspalautekysely

Omapuutarhuri-palvelua hyödyntäneille asiakkaille lähetettiin asiakaspalautekysely elokuun lopussa 2011. Kysely lähetettiin postitse niille asiakkaille, jotka olivat tilanneet Omapuutarhurin omalle pihalleen 27.8.2011 mennessä. Kyselyä ei lähetetty niille, jotka olivat hyödyntäneet Omapuutarhuri-palvelua myymälässä, sillä Järvenpään Kukkatalolla ei ollut tiedossa heidän osoitteitaan.

Omapuutarhurikysely lähetettiin, jotta palvelua voitaisiin kehittää paremmaksi tuleville vuosille. Kysely lähetettiin yhteensä 38 henkilölle, joista kyselyyn vastasi viisi. Vastausprosentti oli 13. Vaikka vastausprosentti on harmittavan pieni, asiakaspalautteissa oli hyviä kehitysideoita tulevaisuutta silmällä pitäen.

Kyselyssä kysyttiin palveluun laatuun liittyviä kysymyksiä sekä tiedon levittämisen ja hankinnan kannalta tärkeitä kysymyksiä. Kyselylomake on liitteenä numero 1. Seuraavaksi esitellään kyselyn tuloksia ja johtopäätöksiä.

KUVIO 15. Diagrammi kyselyn vastauksista kysymykseen: Mistä sait tietoa palvelusta?

Kyselyn perusteella voidaan todeta kuvioista 15, että lehtimainonnan kautta saavutettiin suurin asiakaskunta, 80 % vastanneista oli lukenut palvelusta lehdestä. Varmasti jatkossa Omapuutarhuri-palvelusta yhä useampi kuulee tuttavien kautta tai muita kanavia pitkin. Syksyllä eräs asiakas oli kuullut naapurin miehen kautta Omapuutarhuri-palvelusta: ”*Meillä kävi sellainen kasvitohtori Järvenpään Kuk-katalosta.*”

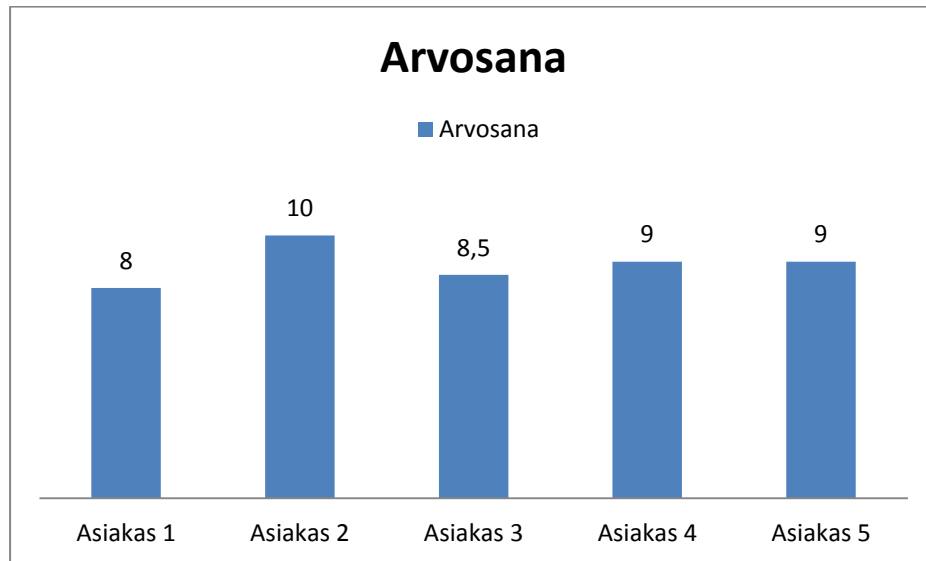
Kyselyyn vastanneiden mukaan ennakko-odotukset palvelusta olivat vastanneet todellisuutta. Asiakkaille annettu ennakkotieto mainoksissa, esitteessä sekä puhe-
limessa ei ollut ollut harhaanjohtavaa, mikä vaikutti asiakastyytyväisyyteen positiivisesti. Asiakkaat olivat tyytyväisiä ajanvarausmenettelyyn. Heihin oli otettu nopeasti yhteyttä ja suurin osa oli saanut sopivan ajan pihäkäynnille. Touko-
kesäkuun vaihte oli vilkkainta aikaa, mikä näkyi myös asiakaspalautteissa.

Aikoja oli ehkä hieman vähemmän tarjolla kuin mitä olisin ajatellut, etenkin ilta-ajat olisivat menneet yllättävän pitkälle. Onneksi pystyin järjestämään käynnin päiväsaikaan.”

Viidestä vastaajasta kaksi oli hyödyntänyt *ostoslistan* 15 %:n alennusta suunniteluista kasveista. Yksi vastanneista aikoi hyödyntää alennusta vielä syksyn 2011 aikana. Kahta vastaajaa *ostoslista* ei ollut palvellut. Toisella puutarhan kunnostus siirtyi seuraavaan kevääseen, ja toinen asiakas oli taloyhtiö, jonka budjetti ei riittänyt suunniteltuun etupihojen perusparannukseen.

”Olisin toivonut, että myymälänne kasveista olisi ollut tarkka hinnasto saatavilla jo suunniteltaessa.”

Omapuutarhuri-käyntejä tehnyt työntekijä koettiin yksimielisesti asiantuntevaksi vastaajien keskuudessa. Omapuutarhuri oli tuonut pihan suunnitteluun varmuutta ja tunnistanut asiakkaan tarpeet hyvin. Taloyhtiöiden kanssa toimittaessa täytyy huomioida paremmin budjettilähtöinen suunnittelu.

KUVIO 16. Kyselyyn vastanneiden kouluarvosanat (4 - 10) palvelulle

Asiakkaita pyydettiin antamaan kouluarvosana asteikolla 4 - 10 palvelun hyödyllisyydestä. Tulokset on esitetty kuviossa 16. Arvosanojen keskiarvo on 8,9, josta voidaan päätellä, että Omapuutarhuri-palvelu on ollut asiakkaille hyvin hyödyllinen.

Yleisesti voidaan sanoa, että asiakkaat olivat oikein tyytyväisiä palveluun ja sen toivotaan jatkuvan myös tulevina vuosina. Ostoslistan voimassaoloaika haluttaisiin pidentää, sillä se ei palvellut niitä asiakkaita, jotka eivät syystä tai toisesta päässeetkään kunnostamaan pihaa samana kesänä. Ostoslista voisi olla vuoden voimassa.

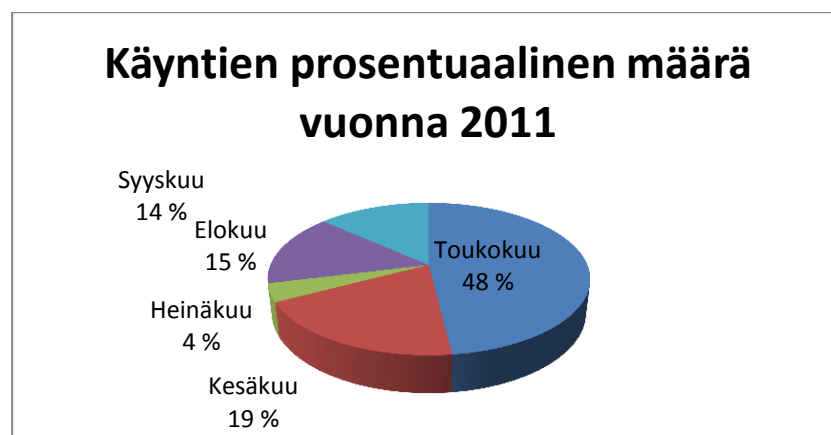
”Palvelu olisi pitänyt ottaa käyttöön jo vuosia sitten, tarvetta olisi ollut. Koin, että Omapuutarhurilla oli aikaa ja halua antaa neuvoja. Siitä kannattaa pitää kiinni jatkossakin. Liian paljon löytyy puutarhakauppoja, joista myyjää ei löydä, saati sitten saisi osaavaa palvelua. Omapuutarhuri-palvelu on hyvä asia ja teillä hyvin toimiva.”

7 YHTEENVETO

Omapuutarhuri-palvelun kehittäminen ja käytännön toteuttaminen vuonna 2011 oli suuri haaste ja hyppy tuntemattomaan tämän opinnäytetyöntekijälle. Oli hienoa päästä tekemään opinnäytetyönä jotain konkreettista, jossa pääsee käyttämään omaa luovuuttaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Jouduin laittamaan oman ammattitaitoni täysillä likoon, sillä tein itse pihakäyntejä. Se oli hieno tunne, kun kurvasin asiakkaan pihalle ja minä olin se ammattilainen, jota asiakas kuunteli keskittyneesti. Tutkimus onnistui hyvin ja tulokset yllättivät positiivisesti. Haasteena koin Omapuutarhuri-palvelun jatkumisen seuraavana vuonna, sillä tiesin, että silloin en ole enää itse töissä Järvenpään Kukkatalolla. Huoleni oli turha, sillä seuraavana kesänä 2012 Omapuutarhuri-palvelu jatkui totuttuun tapaan ja pihakäyntejä on ollut 30 prosenttia enemmän verrattuna vuoteen 2011.

7.1 Tulokset ja johtopäätökset

Omapuutarhuri-palvelu oli saanut jatkuvuutta ja tulevaisuudessa sen valttikorttina on, että sana kiirii ihmisten korviin ja palvelun olemassa olo tiedostetaan. Toimeksiantajan pyynnöstä en mainitse pihakäyntien määrää vuosina 2011 ja 2012, mutta kuvio 17 esittää kuinka pihakäynnit sijoittuivat kesäkuukausina.

KUVIO 17. Pihankäyntien sijoittuminen kesäkaudella 2011

Lähes 70 prosenttia pihakäynneistä sijoittui touko-kesäkuulle, mikä on kiireisintä aikaa puutarhamyymälöissä, sillä toukokuun puolenvälin jälkeen alkaa kesäkukkesesonki. Vuonna 2011 tämä kuormitti erityisesti muita puutarhamyymälän työntekijöitä, sillä emme osanneet arvioida palvelun suosiota. Pihaneuvontakäyntejä tekevä myyjä ei pystynyt olemaan sataprosenttisesti myymälässä pihaneuvontakäyntien vuoksi.

Puutarhamyymälässä myydään taimia, työkaluja, siemeniä, lannoitteita, suihkulähteitä ja muita puutarhan somisteita. Omapuutarhuri-palvelun yhtenä tavoitteena oli myynnin edistäminen palvelun avulla, eli saada asiakas sitoutettua palvelun avulla ostamaan pihalle suunniteltuja tuotteita puutarhamyymälästä. Tämän tavoitteen toteutumista oli hyvin hankala seurata, sillä Omapuutarhuri-palvelua käyttäneiden asiakkaiden ostoksia ei seurattu. Monet asiakkaat olivat kuitenkin sellaisia, jotka hakivat pihansa kasveille hoito- ja leikkausohjeita eivätkä uutta kasvillisuutta, joten tällaiset asiakkaat eivät välttämättä koskaan tulleet asioimaan Järvenpään Kukkataloon. Toisaalta oli myös niitä asiakkaita, jotka tilasivat Järvenpään Kukkatalon kautta kuorma-autollisen uusia kasveja pihalleen.

Omapuutarhuri-palvelu oli vastaus kysynnälle ja moni asiakas kiittelikin, että tämä on ollut juuri sellaista ”kevyempää pihasuunnittelua”, mitä on kaivattu. Toisaalta jotkut asiakkaat kyselivät vielä pihaneuvontakäynnin jälkeen, kuka voisi tehdä heille varsinaisen pihasuunnitelman. Tästä heräsi itselleni pieni kipinä perustaa toiminimi, jolla olisin voinut tarjota suunnittelupalveluita, jotka eivät kuuluneet Omapuutarhuri-palveluun. Jatkon kannalta vastaavanlaisissa tilanteissa olisi ainakin hyvä olla tiedossa suunnittelija, jota voisi asiakkaalle suositella.

7.2 Pohdinta

Jos tarkastellaan Järvenpään Kukkatalon Omapuutarhuri-palvelua, niin siinä on kolme asiaa mitä lähtisin vielä kehittämään toimivammaksi. Yhteistyökumppaneiden hankkiminen viherrakentamisen ja maarakentamisen alalta on yksi niistä. Useat asiakkaat kyselivät suosituksia, esimerkiksi kätevälle rakennusmiehelle terassin rakentamista varten tai kaivinkonekuskia maansiirtotöihin. Toinen asia on muun henkilökunnan huomioiminen kouluttamalla ja perehdyttämällä Omapuutarhuri-palveluun. Omapuutarhuri-käyntejä tekevä työntekijä tulisi huomioida työvuorolistoissa eri tavalla, sillä pihakäynnillä oleva myyjä ei pysty tekemään sataprosenttisesti myymälänhoitotehtäviä, mikä kuormittaa taas muita työntekijöitä. Kolmas asia on Omapuutarhurimateriaalin luominen. Omassa materiaalissa voisi olla mallipihakansio, josta asiakkaalle voisi näyttää ideoita ja hinnasto kukkatalon tuotteista, mitä oli toivottu useassa asiakaspalautteessa. Toisaalta valmiin hinnaston antaminen ei välttämättä ole hyvä asia, mutta ainakin omapuutarhuri-käyntejä tekevällä työntekijällä täytyy olla selkeä kuva Järvenpään Kukkatalon tuotteista ja tuotteiden hintatasosta.

Omapuutarhuri-palvelun jatkuvuuden kannalta on myös elintärkeää löytää sopiva työntekijä tehtävään. Työntekijällä täytyy olla kokemusta pihasuunnittelusta, reippautta tarttua uusiin haasteisiin ja olla myyntihenkkinen.

Omapuutarhuri-palvelu on jossakin määrin vielä hiomaton timantti, jota tulisi kehittää joka vuosi hieman paremmaksi. Palvelu saavutti paremmin kuin odotetusti sille asetetut tavoitteet, minkä vuoksi tavoitteita ja palvelun suuntaa pitäisi miettiä sopivin väliajoin uudestaan. Pihaneuvonta tässä mallissa puutarhamyymälän uutena tuotteena on toimiva ja konseptilla on suuria mahdollisuuksia. Omapuutarhuri-palvelusta voisi sopivalla jatkokehittelyllä tehdä jopa kannattavan liikeidean.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Anttiroiko, I., Forsblom, J. & Heiskanen, R. 2006. Puutarha ja piha, suunnittelu ja perustaminen. Helsinki: WSOY

Halme, A. 2005. Puistot ja puutarhat, Suomalainen puutarhaperinne. Suomen Kottiseutuliiton julkaisu A:11.

Helling, O. 2003. Unelmapiha, suunnittele ja toteuta. Jyväskylä: Gummerus.

Jätelaki 3.12.1993/1072.

Koivunen, T. 2006. Suomalainen viherpiha: ammattilaisten ohjeita pihanhoitoon. Jyväskylä: Gummerus.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31.8.1978/669.

Lannoitevalmistelaki 539/2006

Lounatvuori, I. & Putkonen, L. 2001. Kulttuuriperintömme, Kulttuuriympäristön lukukirja. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Luonnonsuojelulaki 1096/1996.

Lynch, K. 1960. Image of the City. 26. kuvitettu uusintapainos. MIT Press.

Maankäyttö- ja rakennusasetus 10.9.1999/895.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132.

Malve-Tamminen, R. 2008. Käytännöllistä ja kodikasta, Elisabeth Koch -puutarhaa etsimässä. Kotipuutarha-lehti 7/2008, 20–26.

Meluntorjuntalaki 382/87.

Muinaismuistolaki 295/63.

- Mäki, T., Penttilä, H. & Koskenvesa, A. 2000. Pientalon piha. Tampere: Tammerpaino Oy.
- Nummi, A. 1997. Puutarhakaupan historia. Monila Oy.
- Nuotio, A. 2009. Pihan yleinen rakentamistapaohje. Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 43. Kopijyvä Oy.
- Ojala, K. 2000. Kestävän yhdyskunnan käsikirja. Jyväskylä: Gummerus.
- Pelastuslaki 29.4.2011/379.
- Rekonen, J., Tajakka H, & Tossavainen T. 2001. Tervetuloa viihtyisälle pihalle: käsikirja kiinteistön pihatöihin. Jyväskylä: Gummerus.
- RTS toimikunta TK 236. 2007. RT 99-10886: Pientaloalueen täydennysrakentaminen. Rakennustieto Oy.
- RTS toimikunta TK 284. 2009. RT 93-10961: Asuntosuunnittelu, yhteiset ulkotilat. Rakennustieto Oy.
- Soini, T. 2008. Viherrakentajan käsikirja. 3. painos. Jyväskylä: Gummerus.
- Suomen rakentamismääräyskokoelma, osa C2. 1998. Ympäristöministeriö.
- Suomen rakentamismääräyskokoelma, osa F2. 2001. Ympäristöministeriö.
- Tapaninen, A., Kauppinen, T. & Kivinen, K. 2002. Ympäristö ja hyvinvointi. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Taskinen, J. 2006. Rintamamiestalot: Rakentajien muistikuvia. Helsinki: Rakennustieto Oy.
- Vesihuoltolaki 9.2.2001/119.
- Wiik, M. 2005. Asukasryhmät ja elinympäristö: selvitys väestöryhmistä ja asukas-tarpeista. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Ympäristönsuojeluasetus 169/2000.

Ympäristönsuojelulaki 86/2000.

Elektroniset lähteet:

Garden Workshop. 2012. [viitattu 25.9.2012]. Saatavissa:

<http://gardenworkshop.sivuviidakko.fi/yritys.html>

Hakaste, H., Hirvonen, J. & Manninen, R. 2005. Asuntosuunnittelun ja -rakentamisen tila asukas- ja ammattilaiskyselyn valossa. Ympäristöministeriö.

[viitattu 19.10.2012]. Saatavissa:

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=38930>

Hulevesiopas. 2012. Kuntaliitto [viitattu 24.9.2012]. Saatavissa:

http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/ty/tekntoimi/hulevesien_hallinta/Documents/Hulevesiopas%2016711.pdf

Huom!. 2012. Hyvin hoidettu piha nostaa kiinteistön arvoa. Huom! [viitattu 6.9.2012]. Saatavissa:

<http://www.huom.fi/tietoa/ajankohtaista/tiedote/2012/04/25/hyvin-hoidettu-piha-nostaa-kiinteist%C3%B6n-arvoa>

Ilola, K. & Virtanen, T. 2006. Herttoniemen ja Roihuvuoren viheraluesuunnitelma 2006-2015 osa ¼, Tietoa koko suunnitelma-alueesta ja suunnitelman yhteenveto. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2006:12 / Katu- ja puisto-osasto [viitattu 9.10.2012]. Saatavissa:

http://www.hel.fi/static/hkr/julkaisut/vas/herttoroihu_1.pdf

Järvenpään Kukkatalo Oy. 2012. Järvenpään Kukkatalon historia [viitattu 29.9.2012]. Saatavissa: <http://www.jarvenpaankukkatalo.fi/historia.asp>

Kadut kuntoon. 2005. Ympäristöministeriön esite [viitattu 27.9.2012]. Saatavissa:

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=42906>

Kansallinen vieraslajistrategia. 2012. Maa- ja metsätalousministeriö [viitattu 19.9.2012]. Saatavissa:

http://www.mmm.fi/attachments/ymparisto/vieraslajiseminaari9.12.2009/67MIFeBdt/Vieraslajistrategia_tulostettava.pdf

- Verohallinto. 2012. Kotitalousvähennys [viitattu 18.9.2012]. Saatavissa:
http://www.vero.fi/fiFI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Kotitalousvahennys%289967%29#seiska
- Kummala, P. 2004. Jälleenrakennuskauden pientalosuunnittelu. Suomen rakennustaiteen museo [viitattu 9.10.2012]. Saatavissa:
<http://www.mfa.fi/files/mfa/tiedotemateriaalit/jalleenrakennus.pdf>
- Kurumäki, S., Ikäheimo, I. & Rönni, P. 2012. Lähiruokaselvitys, Ehdotus lähiruokaohjelman pohjaksi 2012–2015. Maa- ja metsätalousministeriö [Viitattu 20.9.2012]. Saatavissa:
<http://www.mmm.fi/attachments/mmm/julkaisut/muutjulkaisut/65w1I3c5F/Lahiruokaselvitys.pdf>
- Maaliskuun vinkit. 2012. Puutarha.net [viitattu 26.9.2012]. Saatavissa:
http://puutarha.net/artikkelit/7485/maaliskuun_vinkit.htm
- Pihaopas. 2012. Maisemasuunnittelijat ry [viitattu 18.9.2012]. Saatavissa:
<http://www.maisemasuunnittelijat.fi/pihaopas/>
- Pihasuunnittelun ja rakentamisen opas. 2012. Viherympäristöliitto ry [viitattu 18.9.2012]. Saatavissa: <http://www.puutarhaunelma.fi/index.php?section=3>
- Plantagen. 2012. Puutarhabarometri, Raportti puutarhoista Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Plantagen Suomi [viitattu 18.9.2012]. Saatavissa:
http://www.plantagen.fi/files/uploads/Plantagen_TB_folder_Suomi.pdf
- Puutarhan syystoimia. 2011. Puutarha.net [viitattu 26.9.2012]. Saatavissa:
http://puutarha.net/artikkelit/212/puutarhan_syystoimia.htm
- Rushing, F. 2012. Slow Gardening [viitattu 20.9.2012]. Saatavissa:
<http://www.slowgardening.net/>
- Saarikangas, K. 2008. Omakotiasumisen kulttuurihistoriaa. Museovirasto [viitattu 6.10.2011]. Saatavissa:
http://www.rakennusperinto.fi/rakennusperintomme/artikkelit/fi_FI/omakotiasumisenhistoriaa/

Satakunnan vihertietokeskus. 2012. Rakennuslupaan liittyvät palvelut. Porin kaupunki [viitattu 21.9.2012]. Saatavissa:

<http://www.pori.fi/tpk/vihertietokeskus/palvelut/rakennuslupaanliittyvat.html>

Suomen Lehtiyhtymä. 2011a. Keski-Uusimaa Mediatiedot 2011. Suomen Lehtiyhtymä [viitattu 20.9.2011]. Saatavissa:

<http://www.lehtiyhtyma.fi/mediatiedot/keskiuusimaa/>

Suomen Lehtiyhtymä. 2011b. Tuusulanjärven Viikkouutiset Mediatiedot 2011. Suomen Lehtiyhtymä [viitattu 20.9.2011]. Saatavissa:

<http://www.lehtiyhtyma.fi/mediatiedot/tuusulanjarvenvu/>

Tahvonen O. & Silvennoinen E. 2012. Pihan tyylit. Marketanpuiston ystävät ry [viitattu 18.9.2012]. Saatavissa: <http://www.ideapihat.fi/TYYLIT/>

Talli, R. 2004. Asunnon jälleenmyyntiarvo tullut kodinostajille entistä tärkeämmäksi. Helsingin Sanomat [viitattu 20.9.2012]. Saatavissa:

<http://www.hs.fi/asuminen/artikkeli/Asunnon+j%C3%A4lleenmyyntiarvo+tullut+kodinostajille+entist%C3%A4+t%C3%A4rke%C3%A4mm%C3%A4ksi/HS20040721SI2YO014mi>

Taloustutkimus Oy. 2008. Suomalain omakotitalotutkimus: osaraportti piha ja puutarha. Suoramedia Oy [viitattu 20.9.2012]. Saatavissa:

<http://www.suomela.fi/Tutkimukset--tilastot/Omakotitalotutkimus-1/Osaraportti-Piha-ja-puutarhapuutarhaan-satsataan-nyt-lahes-500-euroa-48684>

Tilastokeskus. 2007. Väestönkehitys itsenäisessä Suomessa – kasvun vuosikymmenistä kohti harmaantuvaa Suomea. Tilastokeskus [viitattu 5.10.2011]. Saatavissa: <http://www.stat.fi/tup/suomi90/joulukuu.html>

Uusitalo, M. 2007. Hyvä piha osana kaupunkikuvaa – rakennusvalvonnan näkökulmia. RY rakennettu ympäristö verkkolehti 3/2007 [viitattu 4.10.2011]. Saatavissa: http://www.rakennustieto.fi/lehdet/ry/index/lehti/P_88.html

Ympäristöministeriön asetus asuntosuunnittelusta. 2005. [viitattu 10.9.2012]. Saatavissa: <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=24297>

Kuvaluettelo:

KUVIO 2. Porvoon keskustan kortteleiden muodostuminen Carl Ludvig Engelin vuoden 1832 ruutukaavan mukaisesti. (Porvoon kaupunki.)

http://www.porvoo.fi/easydata/customers/porvoo2/files/muut_liitetiedostot/rakentaminen_ja_kaavoitus/kaavoitus/inventoinnit_ja_selvityks/empirekeskusta-kortteleiden_17-38_inventointi.pdf

KUVIO 3. Elisabeth Kochin puutarhasuunnitelma Herttoniemen Oravatie 1:een. (Kotipuutarha 2008)

KUVIO 4. Tyypillinen rintamamiestalo-ihan poikkileikkaus. (RTS toimikunta TK 236 2007.)

KUVIO 5. Tapiolan keskusta, Espoo. (Lehtikuva/MFA)

http://www.mfa.fi/files/mfa/Maisema-arkkitehtuuri/Tapiola_puutarha_iso.jpg

KUVIO 6. Pihlajamäen asuinalue, Helsinki, 1965. (SRM)

<http://www.mfa.fi/files/mfa/nayttelykuvat/Pihlajamaki.jpg>

KUVIO 8. Suomelan Omakotitalotutkimuksen tulokset pihaan käytettävästä rahamäärästä. (Taloustutkimus Oy 2008)

KUVIO 9. Roudan kesto Tuusulassa 2011–2012. (Suomen ympäristökeskus SYKE) <http://wwwi3.ymparisto.fi/i3/tilanne/fin/routa/uus.htm>

KUVIO 10. Pientaloalue Lahden Karistossa. (Eniro 2012)

KUVIO 11. Kasvillisuuden menestymisvyöhykkeet Suomessa. (Ilmatieteenlaitos)

<http://ilmatieteenlaitos.fi/kasvuvyohykkeet>

KUVIO 12. Katualueiden kunnossapitovelvollisuudet. (Kadut kuntoon 2005)

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=42906>

LIITTEET

LIITE 1. Asiakaspalautekyselyn lomake

Järvenpään Kukkatalo haluaa kehittää Omapuutarhuri – palvelua

Kiitos, että olette valinneet kesäkauden 2011 uutuustuotteemme, Omapuutarhuri-palvelun. Kyseinen puutarhaneuvontapalvelu on ensimmäinen laatuaan Järvenpään Kukkatalon puutarhamyymälässä ja haluamme kehittää palvelua asiakkaiden kokemuksen ja palautteen perusteella paremmaksi. Omapuutarhuri – palvelu on ollut hyvin suosittu ja kysynnän määrä yllätti meidät positiivisesti.

Toivomme, että palautatte kyselyt 1.9. mennessä. Kyselyn voi palauttaa:

- **kirjeitse** osoitteeseen Järvenpään Kukkatalo Oy, Alhotie 6, 04430 Järvenpää
- **sähköpostitse**, veera.valkama@gmail.com
- **puutarhamyymälään**, Alhotie 6, Järvenpää

UUTUUSPALVELU SINULLE

OMA PUUTARHURI -PALVELU

Kaipaako pihallasi uutta ilmettä, mutta et tiedä mistä aloittaa? Tarvitsetko kiperästi hoito-ohjeita pihasi kasvillisuudelle? Omapuutarhuri -palvelu tarjoaa henkilökohtaista puutarhaneuvontaa juuri Sinun pihasi tai parvokkeesi tarpeisiin.

Ideoimme yhdessä Sinun toivomuksesi huomioiden pihallasi puutarhaunelmia ja annamme vinkkejä toteutukseen. Valitsimme yhdessä sopivat kasvit ja annamme hoito-ohjeita pihasi kasveille. Ratkomme yhdessä pihasi erilaisia ongelma-kohtia.

**Ideoimme yhdessä
Valitsimme yhdessä
Ratkomme yhdessä**

Omapuutarhuri -palvelussa voit valita henkilökohtaisen tapaamisen kahdesta vaihtoehdosta. Kesto 1 h.

Oma- puutarhuri kotonasi <small>Järvenpää-Tuusula-Kerava</small>	79€	Oma- puutarhuri myymälässä	39€
--	------------	---	------------

Seuraava alkava puoli tuntia 29€.

Jätä yhteydenottopyyntö myymälään puh. 09-279 7070 tai puutarha@jarvenpaankukkatalo.fi tai 045-121 0593.

Näin etenemme:

Omapuutarhurin ajanvaraus - ennakkotiedot pihasta omapuutarhurille	Henkilökohtainen tapaaminen - ideallista - ostoslista
Shoppailu puutarhamyymälässä - ostoslistan kasveja -15% (ei koske tarjouksia)	Jälkineuvonta - puhelimitse - sähköpostitse

**JÄRVENPÄÄN
KUKKATALO**

Alhotie 6, 04430 Järvenpää. Puh. 09-279 7070. www.jarvenpaankukkatalo.fi
Palvelemme ark. 8-20, la 8-18, su 9-18. Tervetuloa!

OMAPUUTARHURI KYSELY

1. Mistä sait tietoa Omapuutarhuri palvelusta?
 - Luin lehdestä
 - Kuulin myymälässä
 - Kuulin kaverilta
 - Kukkatalon kotisivuilta
 - Muualta, mistä?
2. Vastasiko palvelusta saadut ennakkotiedot (puhelimessa tai Omapuutarhuri -esitteessä) todellisuutta? Vai oliko jokin ennakkotieto harhaanjohtavaa?
3. Otettiin sinuun tarpeeksi nopeasti yhteyttä soittopyynnön jättäessäsi? Saitko Omapuutarhuri-ajan halutulle ajankohdalle?
4. Kuinka hyvin Omapuutarhurin laatima Ostoslista kasveista on palvellut sinua? Oletko hyödyntänyt -15% alennusta ostoslistan kasveista?
5. Kuinka asiantunteva Omapuutarhuri oli? Kerrothan ruusuja ja risuja, niin voimme kehittyä ja oppia virheistä.
6. Kuinka hyödyllinen Omapuutarhuri – palvelu oli sinulle, kouluasteikolla 4-10?
7. Miten voisimme kehittää Omapuutarhuri – palvelua vieläkin paremmaksi? Vapaa sana.

Ystävällisin terveisin,

Veera Valkama, Omapuutarhuri
Järvenpään Kukkatalo Oy